

Reglementări ale dreptului Uniunii Europene în domeniul dreptului asigurărilor sociale. Experiența românească

*Dragoș Călin,
judecător, Curtea de Apel București*

Rezumat:

Articolul urmărește aplicarea în România a Regulamentului (CE) nr. 1408/71 referitor la aplicarea sistemelor de securitate socială angajaților, lucrători independenți și membrilor familiilor acestora, care se deplasează în cadrul Uniunii Europene, a Directivei 79/7/CEE privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale și Directivei 2006/54/CE din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă în jurisprudența Curții Constituționale, precum și respingerea unor cereri de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene formulate în procedura ordonanței președințiale.

Abstract:

The paper explores the application in the caselaw of the Constitutional Court of Romania of the Regulation (EEC) No 1408/71 on the application of social security schemes to employed persons and their families moving within the Community, of the Directive 79/7/EEC on the progressive implementation of the principle of equal treatment for men and women in matters of social security and of the Directive 2006/54/EC on the implementation of the principle of equal opportunities and equal treatment of men and women in matters of employment and occupation, along with the rejection of preliminary requests to the European Court of Justice in the framework of orders of the president.

Keywords: equality of treatment between men and women, Social Security, equal opportunities, employment, social security systems, pension rights, the period of insurance, independent workers, referral ECJ in the national proceedings of ruling order.

1. Aplicarea în România a Regulamentului (CE) nr. 1408/71 referitor la aplicarea sistemelor de securitate socială angajaților, lucrători independenți și membrilor familiilor acestora, care se deplasează în cadrul Uniunii Europene.

a. Prin **sentința civilă nr. 5601/10.09.2008**¹³⁷, **pronunțată de Tribunalul București – Secția a VIII-a Conflicte de muncă și asigurări sociale**, în dosarul nr. 5536/3AS/2008, s-a admis acțiunea formulată de reclamantul S.M. împotriva pârâtelor Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale și Casa de Pensii a Municipiului București și a obligat pârâtele să soluționeze cererea reclamantului de stabilire a drepturilor de pensie, înregistrată sub nr. 14303/2007 la Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale și transmisă spre soluționare către Casa de Pensii a Municipiului București, cu adresa nr. 8466/26.04.2007.

Curtea de Apel București - Secția a VII-a Civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a respins, prin decizia nr. 2567R/22.04.2009, recursurile formulate de Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale și Casa de Pensii a Municipiului București, ca nefondate, sentința primei instanțe rămânând astfel irevocabilă.

În motivarea sentinței civile nr. 5601/10.09.2008, Tribunalul București –

Secția a VIII-a Conflicte de muncă și asigurări sociale a reținut că, prin acțiunea înregistrată sub nr. 5536/3AS/2008, la data de 26.03.2008, reclamantul S.M. a solicitat instanței ca, prin hotărârea ce se va pronunța, în contradictoriu cu pârâtele Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale și Casa de Pensii a Municipiului București, să se soluționeze cererea reclamantului de stabilire a drepturilor de pensie, înregistrată sub nr. 14303/2007 la CNPAS și transmisă CPMB, cu adresa nr. 8466/26.04.2007.

Reclamantul a arătat că pârâtele nu au răspuns cererii sale și că nu primește niciun fel de pensie pentru perioada 1958-1977, iar prevederile Acordului Social încheiat în 2006 între Republica Federală Germania și România au fost extinse prin aderarea României la Uniunea Europeană, legislația Uniunii Europene devenind direct aplicabilă.

Analizând actele dosarului, Tribunalul București – Secția a VIII-a Conflicte de muncă și asigurări sociale a reținut că reclamantul S.M. a lucrat atât în România, cât și în R.F. Germania, plătind contribuții de asigurări sociale în sistemele de pensii ale celor două state. Astfel, reclamantul poate solicita recunoașterea drepturilor de pensie dobândite în Republica Federală Germania și stabilirea drepturilor de pensie în România.

¹³⁷ Publicată pe pagina web <http://www.tress-network.org/TRESSNEW/#>. trESS (Formare și Raportare privind Securitatea Socială la nivel European) reprezintă un proiect finanțat de Comisia Europeană (DG EMPL) și implementat de Universitatea Gent, în colaborare cu experți independenți înalt calificați în materie din toate cele 27 de state membre. trESS are scopul de a îmbunătăți gradul de cunoaștere a sistemului comunitar de coordonare a schemelor de securitate socială în

rândurile membrilor grupului țintă (administrații și instituții de securitate socială, parteneri sociali, organizații neguvernamentale, judecători, avocați și alți profesioniști interesați de regulamentele de coordonare); pune bazele unor rețele puternice, care să reunească aceste grupuri la nivel național; raportează cu privire la problemele de implementare cu care se confruntă statele membre; derulează o analiză a cadrului legal cu privire la aspecte legate de coordonarea în domeniul securității sociale.

**Aplicarea în România a
Regulamentului (CE) nr. 1408/71,
a Directivei 79/7/CEE și a
Directivei 2006/54/CE a
determinat diverse soluții în
jurisprudența instanțelor
judecătorești ce soluționează
litigiile de asigurări sociale,
inclusiv respingerea unor cereri
de sesizare a Curții de Justiție a
Uniunii Europene formulate în
procedura ordonanței
președințiale**

Începând cu data de 01.01.2007 România a devenit stat membru al Uniunii Europene, consecința directă fiind aceea că este obligată să respecte ordinea juridică instituită la nivelul acesteia.

În cazul persoanelor care au lucrat în mai multe state membre ale Uniunii Europene, drepturile de pensie se acordă cu respectarea regulamentelor Uniunii Europene, respectiv Regulamentul (CE) nr. 1408/71 referitor la aplicarea sistemelor de securitate socială angajaților, lucrători independenți și membrilor familiilor acestora, care se deplasează în cadrul Uniunii Europene și Regulamentul (CE) nr. 574/72 privind aplicarea Regulamentului nr. 1408/71.

Regulamentul este normă de aplicabilitate generală, are caracter obligatoriu în toate elementele sale

componente și este direct aplicabil în toate statele membre. Regulamentele sunt adoptate, în general, ca măsuri de implementare în domeniile în care legislația primară impune sarcini administrative extinse pentru Uniune, precum concurența, libera circulație a persoanelor, politica agricolă comună sau tariful vamal comun.

Instanța arată că, dată fiind aplicabilitatea generală, Regulamentul este opozabil tuturor persoanelor fizice și juridice (statele, instituțiile acestora, societățile comerciale, cetățenii), nefiind adresat niciodată unor categorii limitate de destinatari, unor persoane fizice sau juridice indicate anterior sau unor categorii ce nu pot fi definite (CJCE, cauzele conexe C-16-17/62, *Confederation Nationale des Producteurs de Fruits et Legumes c. Council*).

Regulamentul este direct aplicabil unor situații obiectiv determinate și are consecințe pentru categorii de persoane identificate într-o manieră generală și abstractă.

Regulamentul se aplică în statele membre, fără niciun fel de modificări, iar persoanele fizice sau juridice pot invoca prevederile acestuia în fața instanțelor și organelor administrative naționale.

Regulamentul (CE) nr. 1408/71 referitor la aplicarea sistemelor de securitate socială angajaților, lucrători independenți și membrilor familiilor acestora, care se deplasează în cadrul Uniunii Europene și Regulamentul (CE)

¹³⁸ Regulamentul nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 307/1999 al Consiliului din 8 februarie 1999, trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca

un stat membru, a cărui legislație socială este singura aplicabilă unui lucrător independent rezident, să excludă din baza de evaluare a contribuțiilor precum contribuția socială generalizată și contribuția pentru rambursarea datoriei sociale veniturile obținute de lucrătorul respectiv într-un alt stat membru, în temeiul, în special, al unei convenții pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit.

nr. 574/72 privind aplicarea Regulamentului nr. 1408/71¹³⁸ instituie egalitatea de tratament între cetățenii statelor membre - acordarea acelorași drepturi și impunerea acelorași obligații de securitate socială între cetățenii proprii și cei ai altor state membre, care se deplasează în interiorul Uniunii Europene, în vederea desfășurării unei activități profesionale sau a stabilirii domiciliului, determinarea legislației aplicabile, astfel încât o persoană să nu fie supusă, în același timp, mai multor legislații de securitate socială sau, dimpotrivă, să nu facă obiectul niciunei legislații, totalizarea perioadelor de asigurare în vederea stabilirii și acordării drepturilor, ceea ce presupune că instituția competentă, la calcularea drepturilor de pensie ce îi revin unui lucrător migrant (persoană ce și-a desfășurat activitatea în mai multe state ale Uniunii Europene), ia în considerare atât perioadele de asigurare realizate în propriul stat, cât și perioadele realizate în celelalte state membre, drepturile fiind calculate de fiecare stat, proporțional cu perioada de asigurare realizată conform propriei legislații, exportul prestațiilor - ce presupune dreptul unui lucrător migrant de a beneficia de prestațiile dobândite în statele în care și-a desfășurat activitatea, pe teritoriul statului de domiciliu.

În cazul reclamantului, se poate solicita revizuirea drepturilor de pensie dobândite în Republica Federală Germania și stabilirea drepturilor de pensie în România.

Așadar, prin totalizarea perioadelor de asigurare realizate în cele două state, confirmate de instituțiile competente din Germania și România, se va putea constata dacă are sau nu are dreptul la prestațiile de pensie acordate în conformitate cu fiecare din legislațiile de asigurări sociale al căror obiect l-a făcut în cursul carierei profesionale.

Pensia va fi calculată prin aplicarea principiului pro rata temporis (proporțional cu perioada de asigurare realizată în statul propriu), dacă sunt îndeplinite condițiile cerute de legislația asigurărilor sociale din ambele state.

Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale confirmă trimiterea, în vederea soluționării, către Casa de Pensii a Municipiului București, prin adresa nr. 8466/26.04.2007, a cererii reclamantului.

În conformitate cu dispozițiile Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1791/2006 privind adaptarea anumitor regulamente și decizii în domeniile liberei circulații a bunurilor, liberei circulații a persoanelor, a legislației companiilor, politicii de concurență, agricultură (inclusiv legislația veterinară și fitosanitară, politica transporturilor, taxe și impozite, statistică, energie, mediu, cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne, uniunea vamală, relații externe, politica comună și de securitate și instituții, ca urmare a aderării Bulgariei și României), Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale îndeplinește, în ceea ce privește stabilirea și plata drepturilor de pensie, rolul de organism de legătură în aplicarea regulamentelor Uniunii Europene de coordonare, asigurând comunicarea inter-instituțională între instituțiile competente, situație în care Tribunalul București constată calitatea sa procesuală pasivă.

Pentru toate aceste considerente, Tribunalul București – Secția a VIII-a Conflicte de muncă și asigurări sociale a admis acțiunea formulată de reclamantul S.M. împotriva pârâtelor Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale și Casa de Pensii a Municipiului București și a obligat pârâtele să soluționeze cererea reclamantului de stabilire a drepturilor de pensie, înregistrată sub nr. 14303/2007 la C.N.P.A.S.

și transmisă în acest sens C.P.M.B., cu adresa nr. 8466/26.04.2007.

Speța a fost prezentată în cadrul colocviului **”Interpretarea și aplicarea regulamentului comunitar în dreptul național. Condiții și elemente. Studiu de caz: Regulamentul (CE) nr. 1408/71”**, organizat de Centrul de Studii de Drept European al Institutului de Cercetări Juridice din cadrul Academiei Române la București în 20 mai 2009, suscitând numeroase argumente pe parcursul dezbatelor¹³⁹.

Unele poziții au fost în sensul că litigiul nu prezenta o legătură necesară cu dreptul Uniunii Europene, altele au fost în sensul că soluția pronunțată nu rezolvă cererea petentului pe fond, în timp ce alte poziții au găsit ca fiind judicioasă soluția.

Dincolo de limitele cererii de chemare în judecată, judecătorul național nu s-a lăsat înșelat de elementul de cetățenie germană al petentului și a realizat că acesta are statutul de cetățean al Uniunii Europene, iar raportul juridic dedus judecății nu este unul simplu, de drept internațional privat, ci pe fond apar aspecte de muncă și asigurări sociale, care pot intra sub incidența prevederilor dreptului Uniunii Europene.

Același autor se întreabă ce valoare juridică au avut prevederile dreptului Uniunii Europene în acest caz?

Chiar dacă nu a făcut aplicarea propriu-zisă a Regulamentelor, judecătorul național a luat în considerare și a operat cu noțiuni ale dreptului Uniunii Europene.

b. Prin sentința civilă nr. 1710/23.11.2009 pronunțată de Tribunalul

Arad – Secția de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale, în dosarul nr. 4740/108/2009, s-a admis contestația formulată de reclamantul J.M. în contradictoriu cu pârâta Casa Județeană de Pensii Arad și s-a dispus anularea deciziei nr. 267276/15.06.2009 și obligarea pârâtei la emiterea unei noi decizii privind acordarea pensiei naționale cu începere de la data de 01.11.2007, prin cumularea perioadelor de cotizare la sistemele de asigurări sociale din România și Germania.

În motivarea contestației, contestatorul a arătat că primește în prezent o pensie din partea Casei de Pensii Germane, care cuprinde atât pensia care îi revine pentru stagiul de cotizare în Germania cât și pentru stagiul de cotizare în România, în baza unei legi speciale, care reglementează condițiile în care expatriații și repatriații care au realizat stagii de cotizare în afara Germaniei, pot obține pensie în Germania și pentru aceste perioade.

Plata acestei pensii are un caracter provizoriu, efectele sale producându-se până la stabilirea și plata pensiei române, iar contestatorul are obligația legală să restituie Casei de Pensii Germane Casei de Pensii Germane, pensia aferentă stagiului de cotizare din România, plătită până la stabilirea și plata pensiei de către intimată în România și să urmărească respectarea legii de către intimată la stabilirea pensiei române.

La data de 23.07.2007 contestatorul a depus cerere de acordare a pensiei cu începere de la data de 01.11.2007 la Casa de Pensii Germană, cererea

¹³⁹ A se vedea comentariul publicat la pagina web <http://iusiuventutis.blogspot.com/2009/05/interpretarea-si-aplicarea.html>.

fiind apoi transmisă intimății în baza Regulamentului nr. 1408/71 din data de 14.06.1971 și a Regulamentului nr. 574/72 din data de 21.03.1972 și a fost înregistrată de acesta sub nr. 10772/03.09.2007.

Prin decizia atacată, intimata a stabilit că pensia națională nu poate fi acordată deoarece nu ar fi îndeplinite condițiile prevăzute de art. 50 din Legea nr. 19/2000, în sensul că stagiul de cotizare realizat în România este mai mic decât stagiul complet prevăzut de lege.

Reclamantul a arătat că refuzul intimății de a stabili pensia națională încalcă dispozițiile art. 14 din Legea nr. 406/2005, art. 45 din Regulamentul CEE nr. 1408/71 din data de 14.06.1971 și art. 15 lit. a din Regulamentul CEE nr. 574/72 din data de 21.03.1972.

Examinând actele și probele administrate în cauză, instanța a reținut următoarele:

Prin decizia nr. 267276/15.06.2009, contestatorul a fost înscris la pensie comunitară anticipată, fiindu-i aplicabile dispozițiile Regulamentelor CEE nr. 1408/71 și nr. 574/72, precum și ale Legii nr. 19/2000.

Din această decizie rezultă că reclamantul are un stagiul de cotizare realizat în România de 25 de ani, 11 luni și 7 zile iar în Germania de 18 ani și 10 luni.

Intimata i-a respins cererea de stabilire a pensiei naționale, deoarece contestatorul nu a îndeplinit condițiile prevăzute de art. 50 din Legea nr. 19/2000, în sensul că stagiul de cotizare realizat în România este mai mic decât stagiul complet prevăzut de lege, respectiv de 31 de ani și 6 luni, după cum rezultă din pct.2 din decizia contestată.

Astfel, intimata i-a luat în considerare doar stagiul de cotizare realizat

de contestator în România și i-a stabilit drepturile la pensia anticipată comunitară în funcție de acest stagiul și nu de ambele stagii de cotizare realizate de contestator în România și Germania.

Potrivit anexei nr.9 Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000, privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, aprobate prin Ordinul nr. 340/2001, referitoare la vârsta standard de pensionare și stagiul complet de cotizare în funcție de data nașterii, contestatorul fiind născut la data de 03.10.1944, poate ieși la pensie pentru limită de vârstă în luna ianuarie 2008 la un stagiul complet de cotizare de 31 de ani și 6 luni.

Contestatorul depunând cerere de ieșire la pensie în luna septembrie 2007, intimata i-a calculat drepturile la pensie anticipată, conform deciziei atacate.

În conformitate cu art. 50 alin. 1 din Legea nr. 19/2000, asigurații care au realizat stagiile complete de cotizare, precum și cei care au depășit stagiul de cotizare cu până la 10 ani, pot solicita pensie anticipată parțială cu reducerea vârstelor standard de pensionare cu cel mult 5 ani.

Prin urmare, potrivit acestui articol, contestatorul poate solicita acordarea de pensie anticipată parțială dacă a realizat stagiul de cotizare complet prevăzut de lege sau dacă l-a depășit.

Din art. 37 din Decizia nr. 112/2009 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru aplicarea în sistemul public de pensii și alte drepturi sociale a Regulamentelor CEE nr. 1408/71 și nr. 574/72, invocat de intimată, instanța reține că există două modalități de calcul a drepturilor la pensie.

Primul constă în stabilirea pensiei naționale luând în considerare numai perioadele de asigurare realizate conform legislației proprii, conform art. 37 alin. 3, iar al doilea calcul al dreptului la pensie, constă în stabilirea pensiei comunitare prin aplicarea metodei totalizare–proratizare (proporționalizare) prevăzută în Regulamentul CEE nr. 1408/71, adică ținând cont de ansamblul perioadelor de asigurare sau echivalente acestora, confirmate de instituțiile tuturor statelor membre implicate, conform art. 37 alin. 4 din Decizia nr. 112/2009.

Astfel, conform modalității a doua de calcul a drepturilor la pensie, intimata trebuia să ia în calcul ambele perioade de cotizare realizate de contestator în cele două state membre România și Germania, deoarece aceste perioade nu se suprapun.

Prin cumulare, cele două stagii de cotizare realizate de către contestator în România și Germania, însumează 44 de ani, 9 luni și 7 zile, după cum rezultă din pct.3 al deciziei contestate.

La calcularea pensiei anticipate parțiale comunitare, intimata trebuia să ia în calcul acest stagiul de cotizare realizat de contestator prin cumularea celor două perioade de cotizare realizate de acesta în cele două state membre și să verifice în funcție de acest stagiul de cotizare cumulat, îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 50, coroborat cu art. 41 alin. 4 din Legea nr. 19/2000, nu să raporteze condițiile de stagiul doar la perioada de cotizare realizată de contestator în România, întrucât această metodă de calcul contravine dispozițiilor legislației Uniunii Europene menționate anterior.

În urma calculării pensiei contestatorului prin cumularea celor două perioade de cotizare în cele două

state membre, se va compara pensia națională și pensia comunitară și se va plăti cuantumul mai mare al prestațiilor stabilite, potrivit art. 37 alin. 7 din Decizia nr. 112/2009.

Intimata, limitându-se doar la calcularea pensiei naționale prin luarea în calcul doar a perioadei de cotizare realizate în România, potrivit primului calcul prevăzut de art. 37 alin. 3 din Decizia nr. 112/2009, nu a mai procedat și la calcularea pensiei comunitare prin metoda totalizare-proratizare, ținând cont de ansamblul perioadelor de asigurare realizate de contestator în cele două state membre prin cumularea acestor perioade, conform art. 37 alin. 4 din Decizia nr. 112/2009 și ulterior compararea celor două pensii, națională și comunitară și plata celei mai mari, a greșit în stabilirea drepturilor la pensie ale contestatorului.

Având în vedere considerentele anterior menționate, în temeiul art. 50 și art. 41 alin. 4 din Legea nr. 19/2000, anexa nr. 9 Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000, privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, aprobate prin Ordinul nr. 340/2001, Decizia nr. 112/2009 și Regulamentele CEE nr. 1408/71 și nr. 574/72, instanța a admis contestația formulată de contestator și a dispus anularea deciziei nr. 267276/15.06.2009 și obligarea intimatei la emiterea unei noi decizii privind acordarea pensiei cu începere de la data de 01.11.2007, prin cumularea perioadelor de cotizare la sistemele de asigurări sociale din cele două state membre România și Germania.

c. Prin sentința civilă nr.6204 din 14.10.2009 pronunțată în dosarul nr. 1942/3/2009 de Tribunalul București – Secția a VIII-a Conflicte de muncă

și asigurări sociale s-a dispus admiterea cererii formulate de reclamanta B.E. în contradictoriu cu pârâta Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București; a fost obligată pârâta să restituie reclamantei suma de 266,18 euro în echivalent lei la data plății la cursul BNR; a fost obligată pârâta la 734,19, cheltuieli de judecată față de reclamantă.

Pentru a pronunța această sentință Tribunalul a reținut următoarele motive: Reclamanta B.E., prin cererea înregistrată la data de 19.01.2009, a chemat în judecată pe pârâta Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, pentru a fi obligată să-i restituie suma de 266,18 euro în echivalentul în lei la cursul BNR de la data efectuării plății. În motivarea cererii reclamanta arată că este beneficiara certificatului provizoriu de înlocuire a cardului european de asigurare de sănătate. Aflându-se pe teritoriul Germaniei în data de 23.06.2008, a suferit o fractură la piciorul stâng. În baza prescripțiilor medicale din data de 24.06.2008, a cumpărat un medicament în valoare de 60,67 euro. În vederea verificării evoluției stării de sănătate reclamanta s-a prezentat la data de 30.06.2008 la medic, fiind supusă unei noi radiografii și unui consult medical. Aceasta a prezentat unității medicale din statul german certificatul provizoriu ce înlocuiește cardul european de asigurare de sănătate, însă i s-a pretins plata directă a serviciilor de asistență medicală. În aceste condiții s-a emis factura nr. 686 din 3.07.2008, pentru suma de 205,51 euro.

Analizând susținerile părților în raport de conținutul înscrisurilor depuse la dosar în raport de prevederile Regulamentului CEE nr. 1408/71 și art.

326 din Legea nr. 95/2006 se rețin următoarele: reclamanta a făcut dovada că beneficiază de serviciile ce se acordă în baza certificatului provizoriu de înlocuire a cardului european de asigurări sociale de sănătate.

Din copia actului de la fila 26 rezultă că pentru prestarea serviciilor medicale reclamanta a cheltuit suma de 205,51 euro. Aceasta a plătit suma de 60,67 euro pentru procurarea unui medicament de la farmacia Marienteor, necesar pentru recuperarea stării de sănătate.

Cu înscrisurile depuse la dosar reclamanta a făcut dovada că pentru prestarea serviciilor medicale în timp ce se afla pe teritoriul Germaniei a cheltuit suma de 266,18 euro și era asigurată conform certificatului provizoriu ce înlocuiește cardul european de asigurare de sănătate, valabil în perioada 28.05.2008 - 28.11.2008.

Din întâmpinarea formulată de către pârâta se constată că acesta este de acord cu plata sumei solicitate după derularea procedurii prevăzute de lege.

Față de prevederile art. 326 din Legea nr. 95/2006, se va admite cererea de chemare în judecată și se va dispune obligarea pârâtei să-i restituie reclamantei suma 266,18 euro în echivalent în lei la data plății la cursul BNR.

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs, recurenta Casa de Asigurări de Sănătate prin care a solicitat admiterea recursului în sensul modificării sentinței recurate pentru următoarele:

Instanța de fond a pronunțat hotărârea neținând cont de, pe de o parte, faptul că instituția a respectat prevederile legale și a solicitat ordonatorului principal de credite CNAS alimentarea bugetului CASMB, cu suma ce reprezintă cheltuielile ocazionate de

tratatamentul medical acordat în regim de urgență reclamantei pe teritoriul unui stat membru U.E.

Iar pe de altă parte, hotărârea pronunțată nu a ținut seama de prevederile Ordinului nr. 122/2007 când s-a pronunțat asupra cuantumului prestației ce urmează a fi recuperată de reclamantă.

În acest sens, se învederează instanței că orice pretenție privind rambursarea de sume al cărui cuantum a fost stabilit printr-un act normativ nu poate excede cadrulul legal. Or, sub acest aspect, sentința pronunțată de instanța e fond este criticabilă, netemeinică și nelegală.

În conformitate cu legislația română în vigoare și cu prevederile Regulamentului CEE nr. 1408/71, s-a întocmit pentru reclamantă formularul E 126, ce are ca scop stabilirea tarifelor în vederea rambursării prestațiilor în natură, formular transmis omologilor din Germania în data de 15.09.2008.

Actul normativ care prevede modalitatea de rambursare a cheltuielilor efectuate personal de cetățenii români și cuantumul acestora este Ordinul CNAS nr. 122/2007, pentru aprobarea normelor metodologice privind recuperarea cheltuielilor reprezentând asistența medicală acordată în baza documentelor internaționale, cu prevederi în domeniu sănătății, la care România este parte cu modificări și completări ulterioare.

În conformitate cu prevederile art. 6, 7 din actul normativ susmenționat CASMB a solicitat ordonatorului principal de credite CNAS. Alimentarea bugetului CASMB, cu suma ce reprezintă cheltuielile ocazionate de tratamentul medical acordat în regim de urgență (neacoperit de card) reclamantei pe teritoriul unui stat membru

UE. Nivelul la care se realizează operațiunea de rambursare este pentru speța în cauză prevăzut de art. 7.

În baza unei cereri formulate ulterior către casa de asigurări de sănătate a care persoana asigurată, însoțită de documentele justificative, asiguratului i se pot rambursa costurile acestor servicii în conformitate cu formularului E 126, prevăzută de Regulamentul (CEE) 1408/71 al Consiliului privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii independenți și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Uniunii Europene.

Rambursarea cheltuielilor serviciilor medicale suportate de asiguratul din sistemul de asigurări sociale de sănătate din România în condițiile alin. 1 și 2 se efectuează de către casa de asigurări de sănătate unde este luată în evidență persoana asigurată. Rambursarea se realizează către asigurat, la solicitarea acestuia, în lei, la cursul Băncii Naționale a României.

Recurenta solicită să se constate că nu are temei legal pentru decontarea altei sume decât cea prevăzută și comunicată în formularul E 126 la rubrica B, punctul 9.

Prin **decizia civilă nr. 790R/11.02.2010, Curtea de Apel București, Secția a VII-a Civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale**, în dosarul nr. 1942/3/2009, a dispus respingerea recursului, ca nefondat.

Tribunalul a stabilit în mod corect starea de fapt și a făcut o corectă aplicarea a legii la acesta.

Curtea reține că în fapt intimata se afla în luna iunie 2008 atunci când a avut loc producerea accidentului în timp ce se afla în vizită pe teritoriul Germaniei și avea asupra sa certificatul

provizoriu de înlocuire a cardului european de asigurări de sănătate emis de recurenta-pârâtă, care confirmă calitatea de asigurat în sistemul asigurărilor de sănătate din România.

Tribunalul a reținut că, din cauza faptului că intimata nu a putut prezenta cardul european de asigurări de sănătate la unitatea spitalicească din statul de ședere temporară, precum și din pricina nerecunoașterii de către această instituție a certificatului provizoriu de înlocuire a cardului european, a fost nevoită să achite integral din fonduri proprii costurile necesare asistenței medicale de urgență ce i-au fost acordate în statul de ședere.

Curtea reține că Tribunalul a făcut aplicarea dispozițiilor art. 321 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, care dispune următoarele

(1) „Cardul european se eliberează asiguratului de către casa de asigurări de sănătate la care acesta este asigurat. De la 1 ianuarie 2008 costul cardului european la asigurări de sănătate se suportă din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate.

(2) Emiterea cardului european nu poate fi refuzată de casa de asigurări de sănătate decât în situația în care asiguratul nu face dovada plății la zi a contribuției de asigurări sociale de sănătate ...

(6) În cazul în care circumstanțe excepționale împiedică eliberarea cardului european, casa de asigurări de sănătate va elibera un certificat înlocuitor provizoriu cu o perioadă de valabilitate stabilită conform art. 323. Modelul certificatului provizoriu se aprobă prin ordin al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate.”

Potrivit art. 322 din Legea nr. 95/2006, „cardul european se eliberează numai în situația deplasării asiguratului

pentru ședere temporară într-un stat membru al Uniunii Europene”, iar potrivit art. 326 alin. 2, cardul european conferă dreptul pentru asigurat de a beneficia de asistența medicală necesară în cursul unei șederi temporare într-un stat membru al Uniunii Europene. Cheltuielile ocazionale de asistență medicală prevăzută la alin. 1 vor fi rambursate de casa de asigurări de sănătate emitentă a cardului, prin Casa Națională de Asigurări de Sănătate.”

Cu privire la prima critică referitoare la neluarea în considerare de către Tribunal a prevederilor legale ale Ordinului nr. 122/2007 atunci când s-a pronunțat asupra cuantumului prestație ce urmează a fi recuperată nu poate excede cadrulul legal, Curtea reține că temeiul legal al recuperării sumei plătite, precum și al limitei ce se poate restitui este determinat de dispozițiile art. 323 alin. 3 din Legea nr. 95/2006 care prevede că „asistența medicală prevăzută la alin. (1) nu trebuie să depășească ceea ce este necesar din punct de vedere medical în timpul șederii temporare”.

În ceea ce privește, critica recurentei, potrivit căreia despăgubirea intimitei-reclamante are loc în conformitate cu formularul E 126 întocmit în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1408/71, Curtea reține următoarele:

Dispozițiile dreptului Uniunii Europene invocate de către recurentă și Ordinul ce a fost emis în acest sens, respectiv Ordinul nr. 122/2007 nu sunt aplicabile în cauza de față.

Astfel, Regulamentul CEE 1407/71 are aplicabilitate doar în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii independenți și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Uniunii

Europene așa cum sunt definite aceste noțiuni prin dispozițiile art. 1 și 2.

Regulamentul prin preambulul său își definește sfera de aplicare, ce se referă armonizarea legislațiilor naționale în ceea ce privește regimurile de securitate socială aplicabilă diferitelor categorii de lucrători salariați cu scopul asigurării unei mobilități mai bune a forței de muncă în cadrul Uniunii Europene.

Or, în ceea ce privește cazul intimitate, aceasta nu se află pe teritoriul Germaniei în calitate de lucrător, ci în cea de turist, având acoperită asigurarea medicală în conformitate cu statutul său de pensionar în România și, având asupra sa dovada de asigurat, eliberată de recurentă, respectiv un certificat provizoriu ce înlocuia cardul de asigurat, card pe care recurenta nu l-a eliberat intimitatei.

Prin dispozițiile art. 4 alin. 4 din Regulament, se prevăd categoriile de persoane cărora nu li se aplică, „Prezentul regulament nu se aplică nici asistenței sociale și medicale, nici regimurilor de prestații pentru victimele sau consecințele războiului sau regimurilor speciale pentru funcționarii publici și persoanele asimilate acestora”.

Regimurile de securitate socială ce compun domeniul de aplicare al acestui Regulament sunt enumerate la art. 4 alin. 1 și 2, iar din enumerarea acestora, coroborată declarația de fundamentare a adoptării acestui document menționată în preambul, se concluzionează că dispozițiile sale se aplică regimurilor de securitate socială ce reglementează în domeniul prestațiilor specifice raporturilor de drept al muncii/drept al asigurărilor sociale, fiind atașate strâns de calitatea de lucrător al persoanei îndreptățite la aceste indemnizații/

prestații prevăzute expres de Regulament (prestații de boală și maternitate, de invaliditate, limita de vârstă, șomaj).

Prin urmare, nu are incidență aplicarea textului de drept al Uniunii Europene la prestațiile izvorând din asistență medicală deoarece dispozițiile art. 326 alin. 2 din Legea nr. 95/2006 conferă asiguraților în sistemul asigurărilor sociale de sănătate dreptul la rambursarea cheltuielilor efectuate cu asistența medicală necesară în cursul deplasării într-un stat membru, cheltuieli ce se suportă din fondul asigurărilor sociale de sănătate.

Pentru aceste considerente, Curtea în temeiul art. 312 C.pr.civ., a respins recursul, ca nefondat.

d. Prin sentința civilă nr. 7919 din data de 18.12.2008, pronunțată în dosarul nr. 19836/3/2008, **Tribunalul București - Secția a VIII-a Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale** a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a intimitatei Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și, în consecință, a respins acțiunea formulată de contestatorul Anastasiu Alexandru împotriva acesteia pentru lipsa calității procesuale pasive; a respins acțiunea formulată de contestatorul Anastasiu Alexandru în contradictoriu cu intimata Casa de Pensii a Municipiului București, ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut următoarea situație de fapt și de drept:

Prin decizia nr. 186249/10.04.2008 emisă de Casa de Pensii Sector 1, contestatorului i s-a stabilit dreptul la pensie pentru muncă depusă și limita de vârstă, începând cu data de 21.06.2007, în funcție de un stagiul total

de cotizare realizat de 38 ani 2 luni 3 zile, din care 6 ani 7 luni 14 zile realizat în condiții normale, 354 luni stagiul realizat în Germania, fiind calculat un număr total de puncte realizate de 5,97236 și un punctaj mediu anual de 0,19908.

Contestatorul a criticat această decizie pentru faptul că în calculul drepturilor de pensie nu a fost avut în vedere stagiul de cotizare realizat în Germania, precum și prin prisma datei de la care i s-a stabilit pensia pentru limită de vârstă.

Ulterior, decizia de pensionare a fost revizuită, prin decizia nr. 186249 depusă, în copie, la fila 13 din dosar, în sensul că s-a modificat data de la care drepturile de pensie i se cuvin contestatorului, stabilindu-se că aceasta este 01.06.2006, astfel cum s-a solicitat prin cererea introductivă.

Din datele menționate în decizia contestată, a stabilit instanța de fond, rezultă că intimata a avut în vedere stagiul de cotizare realizat în Germania, pentru a se dispune deschiderea drepturilor de pensie, dar acesta nu a fost avut în vedere și la calculul punctajului mediu anual, după cum rezultă din anexele deciziei cuprinzând date referitoare la activitatea în muncă.

În analiza legalității și temeiniciei deciziei contestate, Tribunalul s-a raportat la actele normative în vigoare, care reglementează stabilirea dreptului de pensie la data de la care acesta a fost recunoscut de intimată, respectiv 01.06.2006, conform deciziei de revizuire.

În această ordine de idei, Tribunalul a apreciat că prevederile din Regu-

lamentele invocate de către contestator, respectiv Regulamentul CEE nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii independenți și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Uniunii Europene, și Regulamentul nr. 574/72 de stabilire a procedurii de aplicare a Regulamentului nr. 1408/71 privind aplicarea sistemelor de securitate socială, nu erau aplicabile la data de la care drepturile de pensie ale contestatorului au fost stabilite, respectiv 01.06.2006, deoarece România a devenit membră a Uniunii Europene doar la data de 01.01.2007.

Or, dispozițiile respectivelor Regulemente se aplicau doar statelor membre ale Uniunii.

Prin urmare, pentru a se verifica dacă drepturile de pensie ale contestatorului au fost stabilite corect, începând cu data de 01.06.2006, a fost analizată respectarea dispozițiilor conținute în Acordul încheiat între România și Republica Federală Germania privind securitatea socială, din 08.04.2005¹⁴⁰.

Prin dispozițiile art. 14 din Acord, referitor la totalizarea perioadelor de asigurare și calculul pensiilor, se menționează că, în vederea stabilirii dreptului la prestații conform legislației aplicabile vor fi luate în considerare și *perioadele de asigurare* care trebuie recunoscute pentru dreptul la prestații, realizate conform legislației celui alt Stat contractant și care nu se suprapun cu aceeași perioadă.

Or, intimata a respectat aceste dispoziții legale, pentru că, îndeplinirea

¹⁴⁰ Publicat în M. Of., Partea I, nr. 1194 din 30 decembrie 2005.

condițiilor pentru deschiderea dreptului la pensie, prevăzute de art. 41 din Legea nr. 19/2000, s-a realizat ca urmare a luării în considerare și a stagiului de cotizare realizat în Germania de 254 luni, conform mențiunilor de la rubrica F a deciziei, fiind considerat realizat un stagiu total de cotizare de 38 ani 2 luni 3 zile.

Conform art. 16 referitoare la dispoziții particulare pentru instituția română, punctajul mediu anual se determină pe baza veniturilor realizate pentru care s-au datorat sau, după caz, au fost achitate contribuțiile de asigurări sociale conform legislației române.

În raport de dispozițiile acestui acord și cele ale art. 78 coroborate cu dispozițiile art. 160 și 164 din Legea nr. 19/2000, în mod corect intimata a calculat punctajul mediu anual doar pentru stagiul de cotizare realizat în România.

Deși contestatorul susține că ar avea dreptul la o majorare a pensiei pentru perioada lucrată în Germania, Tribunalul a constatat că această susținere este întemeiată pe dispozițiile Regulamentelor care la data deschiderii dreptului la pensie, 01.06.2006, nu erau incidente.

Cum legalitatea și temeinicia deciziei contestate se raportează la actele normative în vigoare de la data la care drepturile au fost stabilite, cum la data de 01.06.2006, modul de calcul al drepturilor de pensie era guvernat de dispozițiile Acordului la care anterior am tăcut referire, intimata nu avea posibilitatea legală de a face aplicarea regulamentelor invocate de către contestator deoarece acestea nu pot retroactiva. Ele pot fi incidente în măsura soluționării de către intimată a altor cereri referitoare la dreptul de pensie pentru perioada ulterioară datei de 01.01.2007.

În ceea ce privește data de la care drepturile i se cuvin contestatorului, aceasta a fost stabilit cu 01.06.2006, conform deciziei de revizuire, din dosar, conform solicitării din cererea introductivă, motiv pentru care nici sub acest aspect nu se poate dispune admiterea contestației.

Împotriva acestei decizii, a declarat recurs motivat, în termenul legal, contestatorul Anastasiu Alexandru Alfred, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

În dezvoltarea motivelor de recurs, acesta a arătat că hotărârea este nelegală și netemeinică, deoarece pensia comunitară se calculează începând cu data de 01.01.2007 data aderării României la UE, aceasta fiind data de la care Regulamentul nr. 1408/1971 și nr. 574/1972 pot fi aplicate.

Recurentul a depus cererea la registratura Casei de Pensii Sector 1, cu nr. 6930/30.07.2008, prin care solicita recalcularea pensiei după cum indică Regulamentul nr. 1408/1971 al UE.

Astfel, Casa de Pensii din Berlin s-a autosesizat fără cererea recurentului la Casa de Pensii și fără chemare în judecată și a aplicat Regulamentul UE, calculând pe lângă timpul de cotizare de 30 ani din REF și timpul de cotizare de 6 ani din România, care a dus la o majorare a pensiei din RFG cu 30 de ani.

Pe baza principiului de reversibilitate sau a regulamentului de trei simple, care pune în evidență această proporție se poate majora pensia din România cu 150 euro.

Cum obligată de a stabili drepturile de pensie este Casa de Pensii Sector 1, recurentul consideră că are calitate procesuală pasivă și funcționarul casei de pensii care nu a aplicat cele două Regulamente.

Prin întâmpinarea depusă, intimata Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale a solicitat respingerea recursului.

În recurs, nu au fost administrate probe.

Analizând întregul material probator administrat în cauză, atât prin prisma criticilor formulate, cât și sub toate aspectele, conform dispozițiilor art. 304¹ C.pr.civ., **Curtea de Apel București, prin decizia civila nr. 4099/R/03.06.2009**, a constatat că recursul este nefondat, respingându-l ca atare, pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare:

În mod corect, instanța de fond a reținut că, prin decizia nr. 186249/10.04.2008 emisă de Casa de Pensii Sector 1, contestatorului i s-a stabilit dreptul la pensie pentru muncă depusă și limită de vârstă, *începând cu data de 21.06.2007*, în funcție de un stagiul total de cotizare realizat de 38 ani 2 luni 3 zile, din care 6 ani 7 luni 14 zile realizat în condiții normale, *354 luni stagiul realizat în Germania*, fiind calculat un număr total de puncte realizate de 5,97236 și un punctaj mediu anual de 0,19908.

Ulterior, decizia de pensionare a fost revizuită, în sensul că s-a modificat data de la care drepturile de pensie i se cuvin contestatorului, *stabilindu-se că aceasta este 01.06.2006*, astfel cum s-a solicitat prin cererea introductivă.

Considerând întemeiate susținerile recurentului privind aplicabilitatea, în speță, după data aderării României la Uniunea Europeană, a Regulamentului CEE nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii independenți și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Uniunii Europene,

și a Regulamentului nr. 574/72 de stabilire a procedurii de aplicare a Regulamentului nr. 1408/71, Curtea reține, însă, că, astfel cum se menționează în chiar cuprinsul Regulamentului CEE nr. 1408/71, atingerea obiectivelor acestuia urmează a se realiza, în special, prin *cumularea tuturor perioadelor* luate în considerație în cadrul diferitelor legislații naționale în scopul dobândirii și menținerii dreptului la prestații sociale și al calculării acestora, precum și prin acordarea de prestații diferitelor categorii de persoane cuprinse în Regulament, indiferent de locul de reședință în interiorul Uniunii Europene, cu evitarea cumulului nejustificat de prestații, motiv pentru care s-au stabilit reguli prioritare.

Regulamentul prevede expres că, în temeiul său, nu poate fi conferit și nici menținut dreptul de a beneficia de mai multe prestații de același fel pentru una și aceeași perioadă de asigurare obligatorie, regulă de la care se poate deroga numai în situația prevăzută de art. 41, art. 43 alin. 2 și 3, art. 46, art. 50, art. 52 sau art. 60 alin. 1 lit. b. Or, în cauză, nu este realizată ipoteza acestor dispoziții speciale.

Astfel cum însuși recurentul arată în cererea de recurs, ca urmare a calculării în statul de reședință, pe lângă timpul de cotizare de 30 de ani din RFG și a timpului de cotizare de 6 ani din România, pensia acordată în RFG i-a fost majorată cu 30 de Euro. Prin urmare, cum perioada lucrată în Germania a fost valorificată prin acordarea prestației de asigurări sociale în acest stat, recurentul nu mai este îndreptățit la valorificarea aceleiași perioade și în România.

Așa fiind, se reține că, în mod corect, intimata Casa de Pensii a Municipiului București – Casa Locală de Pensii

Sector 1 a avut în vedere stagiul de cotizare realizat în Germania, pentru a se dispune deschiderea drepturilor de pensie, dar nu și pentru calculul punctajului mediu anual.

În ce privește calitatea procesuală pasivă a persoanei fizice Toma Andreea, Curtea reține că, în mod just instanța de fond a admis, prin încheierea din data de 16.12.2008, excepția lipsei calității procesuale pasive a acesteia, constatând că, în raport de obiectul cauzei – recalcularea și plata drepturilor de pensie, și față de cadrul normativ aplicabil – Legea nr. 19/2000 și H.G. nr. 13/2004, între aceasta și persoana obligată în raportul juridic dedus judecării nu există identitate.

Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 86 alin. 1 din Legea nr. 19/2000, admiterea sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizia emisă de casa teritorială de pensii, iar potrivit prevederilor art. 24 lit. e din H.G. nr. 13/2004, cu modificările și completările ulterioare, casele teritoriale de pensii stabilesc cuantumul drepturilor de asigurări sociale individuale și efectuează plata acestora potrivit legii.

Din interpretarea dispozițiilor legale evocate, rezultă că, în raportul juridic dedus judecării, îi revin obligații persoanei juridice, în contradictoriu cu care dreptul recurentului poate fi realizat, iar nu persoanei fizice, prepus al acesteia. Prin urmare, în cauză, are calitate procesuală pasivă persoana juridică, și nu salariatul acesteia.

Pentru considerentele expuse, Curtea a constatat că hotărârea atacată este legală și temeinică, urmând a fi menținută, astfel încât, în raport de dispozițiile art. 312 C.pr.civ., cu substituirea motivării, a respins recursul, ca nefondat.

e. Prin sentința civilă nr.1302 din data de 15.02.2010 pronunțată de Tribunalul București - Secția a VIII-a Conflicte de muncă și asigurări sociale, în dosarul nr. 14433/3/2009, s-a admis contestația restrânsă și precizată formulată de reclamanta M.S.; a fost anulată decizia nr. R900345/18.06.2009 emisă de Casa de Pensii a Municipiului București; a fost obligată pârâta la plata către reclamantă a sumei de 846 lei pe lună pentru perioada 12.01.2009 – 21.05.2009, cu titlu de prejudiciu; a fost obligată pârâta la plata către reclamantă a drepturilor de pensie în cuantum de 832 lei pe lună pentru perioada 22.05.2009 – 31.12.2009, precum și la plata sumei de 1150 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această hotărâre, Tribunalul București a reținut că, la data de 12.01.2009, reclamanta a solicitat Casei de Pensii Sector 2 acordarea pensiei anticipate parțiale, cerere admisă prin decizia nr. 237886 din 26.02.2009, criticată de reclamantă asupra modului de aplicare a legii în privința determinării vârstei standard de pensionare, a stagiului complet de cotizare, a stagiului realizat peste stagiul complet de cotizare și a procentului de diminuare a drepturilor de pensie stabilit în funcție de perioada de anticipare.

Prin decizia nr. R 900345 din 18.06.2009 emisă de Casa de Pensii a Municipiului București s-a respins cererea de acordare a pensiei anticipate parțială, anulându-se decizia anterioară 237886 din 26.02.2009, reținându-se următoarele elemente ale dreptului la pensie: vârsta standard de pensionare de 59 de ani și 2 luni; vârsta petentei la data înscrierii la pensie 56

ani și 3 luni, stagiul complet de cotizare este de 28 de ani și 4 luni; stagiul de cotizare realizat de 27 ani, 8 luni și 7 zile.

Decizia de respingere a fost motivată de pârâtă prin faptul că stagiul de cotizare realizat este mai mic decât stagiul complet, astfel încât nu sunt îndeplinite condițiile art. 50 din Legea nr.19/2000 pentru pensie anticipată cu reducerea vârstelor standard de pensionare cu cel mult 5 ani. S-a motivat că, potrivit art.50¹ din Legea nr.19/2000, la stabilirea stagiului de cotizare pentru acordarea pensiei anticipate parțiale nu se au în vedere perioadele asimilate prevăzute la art. 38 alin. 1 lit. b și c.

Din buletinul de calcul al deciziei emise la data de 18.06.2009 a rezultat faptul că la stabilirea stagiului de cotizare de 27 ani 8 luni și 7 zile nu au fost avute în vedere perioadele cuprinse între data de 01.01.1977-15.01.1980 în care reclamanta a plătit contribuții de asigurări sociale în sistemul public din alte țări, respectiv din Bulgaria, și care trebuie recunoscut ca stagiul de cotizare, potrivit prevederilor art.8 din Legea nr. 19/2000, în condițiile stabilite prin Convenția din 14 martie 1960 între Guvernul Republicii Populare Române și Guvernul Republicii Populare Bulgaria privind colaborarea în domeniul problemelor sociale, act publicat în Buletinul Oficial nr. 17 din 18 mai 1960.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 8 din Legea nr. 19/2000, constituie stagiul de cotizare perioadele în care persoanele au plătit contribuții de asigurări sociale în sistemul public din România, precum și în alte țări, în condițiile stabilite prin acordurile sau convențiile internaționale la care România este parte.

Potrivit Convenției din 14 martie 1960 între Guvernul Republicii Populare Române și Guvernul Republicii Populare Bulgaria privind colaborarea în domeniul problemelor sociale, cetățenii uneia din Părțile Contractante, domiciliați pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, beneficiază de dreptul la pensie, asistență socială și ajutoare, în conformitate cu prevederile prezentei Convenții (art. 1); cetățenii uneia din Părțile Contractante și membrii lor de familie, domiciliați pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, vor fi tratați în ceea ce privește prevederile legislației muncii precum și cele referitoare la acordarea pensiilor, asistenței sociale și ajutoarelor, ca și cetățenii proprii, în măsura în care prin aceasta Convenție nu s-a stabilit altfel (art. 2); obligația de asigurare și de contribuție la asigurările sociale se reglementează potrivit dispozițiilor legale ale statului pe teritoriul căruia cetățeanul îndreptățit la asigurări sociale a prestat muncă (art. 3); pensiile se acordă de către organele de asigurări sociale ale Părții Contractante pe teritoriul căreia își are domiciliul asiguratul, respectiv membrul de familie îndreptățit la pensie, potrivit prevederilor legale ale acestei Părți (denumit în cele ce urmează "stat de reședință"). La stabilirea pensiei, organele de asigurări vor lua în considerare vechimea în muncă, timpul de asigurare și activitatea asimilată cu vechimea în muncă a celui îndreptățit, atât în statul de reședință cât și în celalalt stat (art. 4).

În acest context legislativ, Tribunalul a constatat că la data realizării stagiului de cotizare din intervalul 01.01.1977-15.01.1980, în care reclamanta a plătit contribuții de asigurări sociale în sistemul public din Bulgaria, erau în vigoare dispozițiile Convenției din 14

martie 1960 astfel încât, potrivit prevederilor art. 4 din Convenție, la stabilirea pensiei, casa de pensii urma a lua în considerare vechimea în muncă, timpul de asigurare și activitatea asimilată cu vechimea în muncă a celui îndreptățit, atât în statul de reședință, cât și în celălalt stat.

În plus, indiferent de denunțarea ulterioară a convenției, dreptul „dobândit” de reclamantă de a-i fi recunoscută vechimea în muncă și timpul de asigurare realizat atât în statul de reședință, cât și în celălalt stat contractant, ca stagiul de cotizare util la stabilirea pensiei, reprezintă un drept câștigat, pe care acesta îl păstrează și la data deschiderii dreptului la pensie, în condițiile reglementate potrivit prevederilor legale din statul în care solicită recunoașterea drepturilor.

Or, potrivit reglementării legale din statul român, perioada în care reclamanta a plătit contribuții la asigurări sociale în altă țară cu care România a avut încheiată convenție privind colaborarea în domeniul problemelor sociale, făcând parte din categoria perioadei de vechime în muncă recunoscută pentru stabilirea pensiilor până la intrarea în vigoare a acestei legi, constituie stagiul de cotizare, potrivit prevederilor art. 8 și art. 160 alin. 1 din Legea nr. 19/2000.

Față de aceste prevederi, a fost apreciată eronată susținerea pârâtei în sensul că perioada cuprinsă între 01.01.1977-15.01.1980, în care reclamanta a plătit contribuții de asigurări sociale în sistemul public din Bulgaria, nu poate fi valorificată la stabilirea pensiilor în sistemul public din România decât dacă se face dovada achitării contribuției de asigurări sociale în România.

Prin urmare, în cazul reclamantei drepturile de pensie puteau și trebuiau să fie stabilite conform procedurii reglementate de Legea nr. 19/2000 pentru acordarea pensiei anticipate parțiale, respectiv prin calcularea punctajelor anuale pe întreaga perioadă de activitate desfășurată de aceasta atât în România, cât și în Republica Bulgaria (dovedită prin mențiunile din carnetul de muncă și în adeverința de serviciu nr. 176/08.08.1982 eliberată de Compania liniilor civile bulgare BALCAN, în raport de veniturile înscrise în carnetul de muncă și dovedite prin acte doveditoare, iar în caz contrar, la determinarea punctajului mediu anual urma a se utiliza salariul minim pe țară, în vigoare în perioada respectivă.

Potrivit art. 50 alin. 1 și 2 din Legea nr. 19/2000, asigurații care au realizat stagiile complete de cotizare, precum și cei care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 10 ani, pot solicita pensie anticipată cu reducerea vârstelor standard de pensionare cu cel mult 5 ani; cuantumul pensiei anticipate parțiale se stabilește din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă, prin diminuarea acestuia în raport cu stagiul de cotizare realizat și cu numărul de luni cu care s-a redus vârsta standard de pensionare, conform tabelului 2.

Rezultă că, la data cererii, reclamanta îndeplinea condițiile acordării pensiei anticipate, având vârsta de pensionare de 56 de ani și 3 luni, cu cel mult cinci ani mai mică decât vârsta standard (de 59 de ani și 2 luni) și stagiul de cotizare de mai mult de 28 de ani și 4 luni, respectiv stagiul de cotizare prevăzut de anexa nr. 9 la Legea nr. 19/2000 în funcție de data nașterii, prin includerea stagiului de cotizare realizat de reclamantă în altă

țară, respectiv perioada 01.01.1997-15.01.1980.

Tribunalul București a constatat așadar că la data de 12.01.2009 reclamanta a solicitat acordarea pensiei anticipate parțiale potrivit reglementărilor aplicabile tuturor cetățenilor români (aceasta fiind și cetățean român) și îndeplinea la data cererii condițiile prevăzute de legea națională (Legea nr. 19/2000) pentru acordarea acestui tip de pensie. Prin urmare, decizia de respingere nr. R900345/18.06.2009 emisă de Casa de Pensii a Municipiului București a fost emisă cu nerespectarea legii, aceasta indiferent de existența unei solicitări la data de 22.05.2009 a reclamantei cu privire la acordarea unei pensii comunitare, îndeplinirea condițiilor acordării pensiei comunitare neputând îndepărta reclamanta de la beneficiul pensiei la care avea dreptul potrivit legislației naționale care îi era deopotrivă aplicabilă de la momentul solicitării pensiei anticipate parțială și până la data stabilirii unei alte categorii de drepturi de pensie.

Pentru considerentele expuse, Tribunalul București a constatat că decizia contestată nr. R900345/18.06.2009 este nelegală, fiind anulată în baza art. 87 raportat la art. 155 lit. d din Legea nr. 19/2000.

Având în vedere că prin această decizie s-a dispus și „anularea” deciziei inițiale de acordare a pensiei anticipate parțială cu nr. 237886/26.02.2009, efectele nulității retroactivează până la momentul emiterii deciziei de respingere, părțile fiind puse în situația anterioară emiterii acesteia, printr-o ficțiune a legii prezumându-se că decizia de respingere anulată nu a existat niciodată, astfel încât nu putea produce nici efectul revocării deciziei inițiale de

acordare a pensiei anticipate parțială, decizie care în acest context nefiind anulată de instanță și nici revocată de pârâtă (actul de revocare fiind anulat) și-a produs efectele firești pe toată perioada cuprinsă între data acordării drepturilor de pensie și până la data emiterii noii decizii privind acordarea unor drepturi de pensie comunitară cu nr. 241689/05.11.2009, care îi stabilește drepturile de pensie anticipate parțială începând cu data de 22.05.2009. Astfel, pentru perioada 12.01.2009-21.05.2009 reclamantei i se cuvin drepturile de pensie prevăzute în decizia de acordare a pensiei anticipate parțială din 26.02.2009, în cuantum de 846 lei lunar.

La data de 05.11.2009 a fost emisă decizia privind acordarea unor drepturi de pensie comunitară nr. 241689/05.11.2009 prin care se stabilesc în favoarea reclamantei drepturile de pensie anticipate parțială începând cu data de 22.05.2009, în baza prevederilor Regulamentului (CEE) nr. 1408 din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Uniunii Europene. Rezultă că de la această dată reclamanta beneficiază de drepturile de pensie stabilite prin această din urmă decizie, în cuantum de 832 lei lunar, prestații pe care instituția debitoare nu a dovedit că le-a plătit până la data soluționării cauzei, astfel încât beneficiarul prestației are dreptul la plata întocmai și la timp a sumelor convenite cu titlu de pensie, iar pârâta a fost obligată la plata către reclamantă a sumei de 832 lei lunar pentru perioada 22.05.2009 - 31.12.2009.

Împotriva acestei sentințe, pârâta Casa de Pensii a Municipiului București

a declarat recurs la data de 16.06.2010, înregistrat pe rolul Curții de Apel București - Secția a VII-a Civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale la data de 21.07.2010, sub nr. 14433/3/2009.

Prin motivele de recurs întemeiate în drept pe dispozițiile art. 304¹ și art. 304 pct. 7 și 9 C.pr.civ., recurenta-pârâtă critică hotărârea instanței de fond pentru nelegalitate și netemeinicie și solicită admiterea recursului, modificarea sentinței civile nr. 1302/15.02.2010, în sensul respingerii acțiunii reclamantei, ca neîntemeiată.

Se arată că, prin cererea de chemare în judecată, reclamanta a solicitat anularea deciziei nr. R900345/18.06.2009, deoarece la calcularea drepturilor de pensie nu ar fi fost valorificată și perioada 22.05.2009 - 31.12.2009, iar prin sentința pronunțată s-a încălcat vădit legea, respectiv prevederile art.21 coroborat cu art. 23 și art. 24 din Legea nr. 19/2000.

Precizează recurenta-pârâtă că hotărârea pronunțată de instanța de fond nu cuprinde motivele de drept pe care se sprijină sau cuprinde motive contradictorii ori străine de natura pricini, motiv de recurs prevăzut de art. 304 pct. 7 C.pr.civ.

Art. 261 pct. 5 C.pr.civ. prevede că hotărârea trebuie să cuprindă motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, cum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților, motivarea constituind pentru părți o garanție puternică împotriva arbitrariului judecătorilor, iar pentru instanțele superioare un element necesar în exercitarea controlului declanșat prin căile de atac.”

Motivarea unei hotărâri trebuie să fie clară, precisă, să nu se rezume la o înșiruire de fapte și argumente, să se

refere la probele administrate în cauză și să fie în concordanță cu acestea, să răspundă în fapt și în drept la toate pretențiile formulate de către părți și să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv.

Potrivit art. 23 alin. 1 pct. b din Legea nr. 19/2000, baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale pentru asigurați o constituie venitul lunar asigurat, prevăzut în declarația sau în contractul de asigurare socială, care nu poate fi mai mic de o pătrime din salariul mediu brut.

Prin încălcarea prevederile articolului citat, instanța de fond obligă la luarea în calcul a perioadei 22.05.2009 - 31.12.2009, deși reclamanta nu face dovada cu adevărul conform legii.

În sistemul public stagiul de cotizare se constituie din însumarea perioadelor pentru care s-a datorat contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat de către angajator și asigurat sau, după caz, s-a datorat și plătit de către asigurații prevăzuți la art. 5 alin. 1 pct. IV și V și alin. 2. Stagiul de cotizare corespunzător contribuției de asigurări sociale datorate în condițiile art. 21 alin. 6 se determină prin aplicarea asupra perioadei de cotizare a raportului dintre cota de contribuție individuală de asigurări sociale și cota de contribuție de asigurări sociale aprobată pentru locurile de muncă în condiții normale.

În susținerea motivului de recurs prevăzut de art. 304 pct.,9 C.pr.civ., recurenta pârâtă susține că hotărârea pronunțată este lipsită de temei legal, fiind dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii.

Se citează dispozițiile art. 6, potrivit cărora angajatorii sunt obligați să depună în fiecare lună, la termenul stabilit de CNPAS, declarația privind evidența nominală a asiguraților și a

obligărilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat. Declarația se depune la casa teritorială de pensii, în raza căreia se află sediul angajatorului.

Conform art. 24 din Legea nr. 19/2000, baza lunară de calcul, la care angajatorul datorează contribuția de asigurări sociale, o constituie fondul total de salarii brute lunare realizate de asigurați.

Asigurarea evidenței nominale a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat se realizează pe baza Declarației privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat.

Se învederează că la dosarul de pensie al reclamantei, la data emiterii deciziei, nu a existat dovada plății contribuțiilor de asigurări sociale, astfel instanța a încălcat prevederile legale mai sus menționate.

La data de 15.10.2010, intimata-reclamantă M.S. a formulat întâmpinare, solicitând respingerea recursului ca nefondat și menținerea sentinței atacate ca fiind temeinică și legală.

Examinând motivele de recurs față de hotărârea recurată și probele administrate în cauză, cercetând pricina sub toate aspectele invocate după cum dispune art. 304¹ din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel București – Secția a VII-a civilă și pentru cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale, prin decizia civilă nr. 4664/R/03 noiembrie 2010 a constatat recursul nefondat pentru următoarele considerente:

O primă critică a recurentei-pârâte vizează nelegalitatea hotărârii pentru nemotivare, în sensul de neindicare a argumentelor de fapt și de drept care fundamentează soluția de obligare a

instituției la calcularea drepturilor de pensie cuvenite intimetei reclamante cu valorificarea perioadei 22.05.2009 - 31.12.2009.

Curtea apreciază că nu subzistă motivul de nelegalitate prevăzut de art. 304 pct. 7 din Codul de procedură civilă deoarece nemotivarea unei hotărâri vizează situația în care instanța nu a arătat în scris argumentele de fapt și de drept pentru care a dat soluția de admitere sau respingere a unei cereri. Așadar, în considerentele hotărârii, judecătorul este obligat să prezinte clar, convingător și pertinent situația de fapt rezultată în cauză și normele de drept aplicabile litigiului, precum și cererile părților ce au fost înlăturate.

În hotărârea atacată, instanța de fond prezintă pe larg și detaliat motivele pentru care a admis cererea cu care a fost investită, arătând atât elementele stării de fapt rezultate, cât și textele de lege aplicabile cauzei, norme pe care instituția pârâtă le-a aplicat deficitar. Or, această manieră de prezentare a considerentelor nu poate fi sancționată cu nulitatea hotărârii pentru că nu poate fi asimilată unei nemotivări.

Cât privește fondul cauzei, soluția primei instanțe este corectă, iar motivul de recurs prevăzut de art. 304 pct. 9 din Codul de procedură civilă va fi înlăturat de Curte.

Ca o primă observație, în sentința de fond tribunalul a analizat cererea intimetei reclamante de acordare a pensiei anticipate parțiale, începând cu data de 12.01.2009, când a adresat casei teritoriale de pensii o cerere în acest sens, solicitare inițial admisă prin decizia nr. 237886 din 26.02.2009, iar ulterior respinsă prin decizia nr. 900345 din 18.06.2009. Aspectul litigios consta în faptul că perioada cuprinsă între 01.01.1977-15.01.1980, când recla-

manta a încasat venituri din munca prestată pe teritoriul statului bulgar, plătind contribuții de asigurări sociale în sistemul public din această țară, nu a fost valorificat de Casa de Pensii a Municipiului București în calculul stagiului de cotizare în sistemul public din România pentru obținerea prestației de asigurări sociale.

Constatând aplicabilitatea Convenției din 14 martie 1960 semnată între Guvernul Republicii Populare Române și Guvernul Republicii Populare Bulgaria privind colaborarea în domeniul problemelor sociale, prima instanță a apreciat că perioada respectivă se include în stagiul total realizat de asigurată astfel încât, la data formulării cererii, îndeplinea condițiile legii române pentru acordarea pensiei anticipate parțiale. În consecință, a dispus restabilirea situației legale a intimetei reclamante, începând cu data de 12.01.2009 și plata drepturilor de pensie de care a fost privată.

Totodată, tribunalul a constatat că intimetei reclamante i-a fost acordată pensie anticipată parțială comunitară prin decizia nr. 241689 din 05.11.2009 privind acordarea unor drepturi de pensie comunitară în temeiul Regulamentelor (CEE) nr.1408/71 și nr. 574/72, începând cu data de 22.05.2009. S-a observat însă că această pensie, deși acordată din luna mai 2009 nu a fost plătită beneficiarei, lipsind-o pe aceasta de orice sursă de venit.

Prin urmare, prima instanță a obligat instituția pârâtă să plătească intimetei reclamante drepturile de pensie comunitară aferente perioadei 22.05.2009 - 31.12.2009, la cererea expresă a părții formulate prin precizarea acțiunii de la data de 04.02.2010.

Revenind la criticile recurente, Curtea constată că aceasta în mod

eronat susține în cererea de recurs că a fost obligată să valorifice în calculul drepturilor de pensie acordate intimetei reclamante perioada cuprinsă între 22.05.2009 - 31.12.2009 pentru care nu s-au plătit contribuții de asigurări sociale.

Din contră, așa cum rezultă din considerentele sentinței de fond și din expunerea sintetică făcută anterior, Casa de Pensii a Municipiului București a fost obligată să plătească pentru perioada respectivă sumele de bani reprezentând pensia comunitară stabilită și neachitată beneficiarei, iar nu să stabilească drepturi de pensie pentru acest interval de timp.

Întrucât tribunalul a stabilit corect situația de fapt și a aplicat corespunzător normele legale incidente, se impune concluzia că sentința pronunțată este legală, iar recursul declarat împotriva acesteia a fost respins ca nefondat pe temeiul art. 312 C.pr.civ.

f. Prin sentința civilă nr. 1720/28.10.2009, pronunțată în dosarul nr. 2503/87/2009, Tribunalul Teleorman – Secția Conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ și fiscal – complet specializat pentru litigii de muncă și asigurări sociale a admis în parte, acțiunea civilă având ca obiect anularea act și rambursare cheltuieli medicale formulată de reclamantul C.L.-I. în contradictoriu cu pârâta Casa de Asigurări de Sănătate Teleorman, a obligat pârâta Casa de Asigurări de Sănătate Teleorman să plătească reclamantului C.L.-I. suma de 26.481 euro și 1.942 lei cu titlu de pretenții civile, reprezentând contravaloarea intervenției medicale și a cheltuielilor de transport în vederea efectuării acestei intervenții, și a respins, ca nefondat,

capătul de cerere privind anularea adresei nr. 10023/19.12.2008 emisă de Casa de Asigurări de Sănătate Teleorman, luând act că reclamantul a renunțat la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de soluționarea cauzei.

În considerente, instanța fondului a reținut că reclamantului, în urma unor probleme de sănătate și pe baza unor investigații medicale, efectuate în perioada 19 noiembrie 2007 - 7 ianuarie 2008, i s-a făcut recomandarea de a fi operat de urgență în Germania.

Costurile intervenției chirurgicale, recuperării și transportului la clinica medicală din Germania au fost în sumă totală de 26.481 euro și 1942 lei.

Prevederile europene permit tratamentul în străinătate pe baza asigurării pe care un cetățean o are în țară.

Din momentul în care România s-a integrat în Uniunea Europeană au intrat în vigoare Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 10817 privind aplicarea sistemelor de securitate socială lucrătorilor independenți și membrilor familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială lucrătorilor salariați, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor acestora care se deplasează în interiorul Comunității și Regulamentul (CEE) nr. 574/72 privind modalitățile de punere în aplicare a Regulamentului Consiliului (CEE) nr. 1408/71, care stipulează că o persoană asigurată pe teritoriul unui stat membru să aibă parte de servicii medicale pe teritoriul altor state membre.

Normele arătate permit acordarea tratamentului într-un alt stat membru când nu există servicii echivalente în

țara de reședință a pacientului, dacă există un raport medical cu recomandarea pentru tratament, acest tratament neputând fi efectuat în timp util în nici o unitate sanitară din țară având în vedere evoluția bolii, iar pacientul să fie asigurat.

Pentru a putea beneficia de aceste dispoziții legale trebuie completat formularul E112, care în speță trebuia eliberat postoperatoriu, fapt ce implică dovedirea urgenței, datorită unei boli ce nu poate fi tratată în România, iar viața pacientului să fie pusă în pericol.

Înscrisurile depuse la dosar de către reclamant atestă faptul că intervenția chirurgicală la care a fost supus reclamantul C.L.-I. prezenta un risc foarte mare în România, dar putea fi efectuată la o clinică din Germania.

De altfel, nici pârâta Casa de Asigurări de Sănătate Teleorman nu a contestat că se impunea intervenția chirurgicală de urgență la o clinică din afara României, fapt confirmat și de faptul că a eliberat reclamantului, după efectuarea intervenției chirurgicale, formularul E112, contestând numai cuantumul cheltuielilor cu îngrijirile medicale efectuate de reclamant.

Atâta timp cât viața reclamantului, așa cum confirmă actele medicale, era pusă în pericol, iar intervenția chirurgicală trebuia efectuată de urgență, în acuză sunt îndeplinite condițiile pentru ca reclamantul să beneficieze de prevederile legale privind decontarea cheltuielilor cu serviciile medicale prestate în Germania.

Potrivit acestor considerente tribunalul a apreciat că cererea reclamantului privind obligarea pârâtei să-i ramburseze cheltuielile efectuate cu cele două intervenții pe cord în Germania, în sumă totală de 26.481 euro și 1942 lei este întemeiată, având

în vedere și documentele justificative depuse în acest sens.

Cu privire la cererea reclamantului de a fi anulată adresa nr. 10023/19.12.2008 tribunalul a apreciat că este nefondată, având în vedere că nu produce efecte juridice și reprezintă numai un răspuns la o cererea formulată de către reclamant.

Împotriva susmenționatei hotărâri, în termen legal a declarat recurs motivat recurenta Casa de Asigurări de Sănătate Teleorman, susținând că acordarea de servicii medicale într-o țară membră a Uniunii Europene se face în baza prevederilor Regulamentului CEE nr. 1408/1971, Regulamentul CEE nr. 574/1972 și a prevederilor legale în materie din România.

Pentru a beneficia de asemenea prestații medicale, era necesar ca asiguratul să solicite CAS Teleorman eliberarea unui formular E112 „Atestat privind menținerea drepturilor la prestațiile în curs pentru asigurarea de boală - maternitate”, cu îndeplinirea, criteriilor prevăzute în legislația română, respectiv a prevederilor Ordinului nr. 592/2008 al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, care reprezintă „Normele metodologice privind eliberarea și utilizarea formularelor europene” (în speță formularul E112).

De regulă eliberarea unui formular E112 se poate solicita înainte de intervenția medicală, numai în cazul în care solicitantul a fost împiedicat de o situație de forță majoră și numai dacă asiguratul nu a achitat contravaloarea prestațiilor medicale, caz în care formularul E112 nu mai are valoare juridică. Situația de forță majoră se referă la o împrejurare care a împiedicat asiguratul să solicite anticipat un formular E112.

Recurenta consideră că instanța de fond, în mod eronat, a apreciat că situația de forță majoră o reprezintă starea de sănătate a pacientului, necunoașterea prevederilor legale privind eliberarea și utilizarea formularelor europene nu poate constitui situație de forță majoră, așa cum se apără reclamantul.

Cele două condiții care trebuie îndeplinite de către asigurat pentru ca formularul E112, emis retroactiv, respectiv forță majoră și neachitarea anticipată a contravalorii serviciilor medicale prestate într-o țară membră UE, sunt prevederi imperative care nu pot fi interpretate altfel, astfel că instanța de fond, în mod netemeinic și nelegal, a admis acțiunea reclamantului, solicitând instanței de recurs casarea acesteia.

Prin decizia civilă nr. 1541R/26.03.2010, Curtea de Apel București, Secția a VII-a Civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a admis recursul, a casat sentința recurată și a trimis cauza spre competentă soluționare Tribunalului Teleorman – Complet specializat în contencios administrativ și fiscal.

Analizând cu prioritate, în conformitate cu dispozițiile art.137 alin.1 C.pr.civ excepția necompetenței funcționale a Tribunalului Teleorman – Secția pentru Conflicte de Muncă, Asigurări Sociale și Contencios Administrativ și Fiscal, Curtea a constatat următoarele:

Prin acțiunea introductivă de instanță, intimatul reclamant a solicitat anularea adresei nr. 10023/19.12.2008 emisă de recurenta pârâtă Casa de Asigurări de Sănătate Teleorman, prin care se respingea cererea intimatului de restituire a contravalorii intervenției

medicale suportate personal de către asigurat în străinătate și a cheltuielilor de transport în vederea efectuării acestei intervenții, și obligarea recurentei la plata către intimat a unor despăgubiri reprezentând prejudiciul astfel creat; prin urmare, în condițiile în care intimatul, în calitate de subiect activ al raportului juridic dedus judecății instanței fondului, derivând dintr-un raport de asigurări legale obligatorii de sănătate statornicit potrivit Legii nr. 96/2006 cu Casa de Asigurări de Sănătate teritorială, solicită anularea unui act administrativ cu caracter individual emis de către o autoritate publică, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim negat de către o autoritate și repararea pagubei ce i-a fost cauzată, o asemenea acțiune are natura juridică a unei cereri în contencios administrativ.

Potrivit dispozițiilor art.1 din Legea nr. 554/2004 modificată „orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public”, iar potrivit dispozițiilor art. 2 pct.1 lit. d C.pr.civ coroborat cu dispozițiile art. 10 alin.1 din Legea nr. 554/2004 „litigiile privind actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice locale și județene ... se soluționează în fond de tribunalele administrativ-fiscale”, în cauză subiectul pasiv al raportului juridic dedus judecății fiind o autoritate publică locală ce a negat intimatului

reclamant un drept prevăzut de lege, competent funcțional este Tribunalul Teleorman - Secția pentru Conflicte de Muncă, Asigurări Sociale și Contencios Administrativ și Fiscal - Complet Specializat în contencios administrativ și fiscal.

Curtea mai reține că litigiul dedus judecății nu are natura juridică a unei cauze de asigurări sociale în sensul dispozițiilor art. 155 din Legea nr. 19/2000 deoarece nu se referă la modul de calcul și de depunere a contribuției de asigurări sociale, la refuzul nejustificat de rezolvare a unei cereri privind drepturile de asigurări sociale sau la modul de stabilire și de plată a pensiilor, a indemnizațiilor și a altor drepturi de asigurări sociale ci derivă din refuzul unei autorități de recunoaștere a unui drept prevăzut de lege în sensul Legii nr. 554/2004, astfel că prima instanță nu era competentă funcțional să soluționeze cauza, fiind incident motivul de casare a hotărârii prevăzut de dispozițiile art. 304 pct. 3 C.pr.civ.

2. Egalitatea de tratament între bărbați și femei, în materia drepturilor de asigurări sociale

2.1. Directiva Consiliului 79/7/CEE privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale și Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă în jurisprudența Curții Constituționale

a. Prin **decizia nr. 191 din 28 februarie 2008**¹⁴¹, **Curtea Constituțională** a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, excepție ridicată de M.I. în dosarul nr. 281/91/2007 al Tribunalului Vrancea - Secția civilă.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia a susținut, în esență, că art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000 este contrar dispozițiilor art. 4 și art. 16 alin. 1 din Constituție. În acest sens, a arătat că textul de lege criticat instituie o dublă discriminare. În primul rând o discriminare pe criterii de sex, întrucât vârsta de pensionare este diferită între bărbați și femei, iar în al doilea rând, pe criterii de vârstă, în condițiile în care, în cadrul segmentului social ce cuprinde persoane de același sex, pensionarea se face diferențiat, pe parcursul a 13 ani de la data intrării în vigoare a legii. De asemenea, a considerat că art. 41 din Legea nr. 19/2000 este contrar și art. 3 par. 1 și art. 9 par. 1 lit. f din Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2006/54/CE din 5 iulie 2006, dispoziții ce consacră deplina egalitate între bărbați și femei și interzic aplicarea unui tratament diferențiat în funcție de sex, inclusiv prin stabilirea de vârste diferite de pensionare pentru femei și bărbați.

În punctul său de vedere, Avocatul Poporului a considerat că textul de lege criticat este neconstituțional, în acest

sens, arătând că stabilirea unei vârste de pensionare diferențiate între femei și bărbați nu are o justificare obiectivă și rațională, astfel că este încălcat principiul egalității cetățenilor în drepturi. De asemenea, consideră că este încălcată și Directiva Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene 2006/54/CE, care prevede că stabilirea unei vârste diferite de pensionare constituie discriminare pe criteriu de sex. În plus, în cazul polițiștilor și al parlamentarilor, reglementările din România prevăd deja vârste unice de pensionare.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională constată că autorul excepției critică art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000¹⁴² sub două aspecte. Astfel, pe de o parte, consideră că acest text de lege este discriminatoriu, întrucât reglementează vârste diferite de pensionare de-a lungul a 13 ani, până la atingerea vârstei standard prevăzute în prima teză a acestui alineat, respectiv 60 de ani pentru femei și 65 de ani pentru bărbați. Pe de altă parte, art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000 creează, în opinia autorului excepției, o discriminare întemeiată pe sex, întrucât prevede vârste diferite de pensionare pentru femei față de bărbați.

Potrivit prevederilor art. 47 alin. 2 din Constituție, cetățenii au dreptul la pensie și la alte forme de asigurări sociale și măsuri de protecție socială, în condițiile stabilite de lege. Astfel, legiuitorul are libertatea să stabilească

¹⁴¹ Publicată în M. Of., Partea I, nr. 260 din 2 aprilie 2008.

¹⁴² Art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în M. Of., Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000: "Vârsta standard de pensionare este de 60 de ani pentru femei și 65

de ani pentru bărbați. Atingerea vârstei standard de pensionare se va realiza în termen de 13 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin creșterea vârstelor de pensionare, pornindu-se de la 57 de ani pentru femei și de la 62 de ani pentru bărbați, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 3."

drepturile de asigurări sociale convenite, condițiile și criteriile de acordare a acestora, modul de calcul și cuantumul valoric al lor, în raport cu posibilitățile create prin resursele financiare disponibile, și să le modifice în concordanță cu schimbările ce se produc în resursele economico-financiare. Așa cum Curtea a statuat în mod constant în jurisprudența sa¹⁴³, această prerogativă a legiuitorului nu poate fi considerată ca o încălcare a principiului constituțional al egalității în drepturi. Astfel, în decizia amintită, Curtea a reținut că «situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice fără privilegii și discriminări». Prin urmare, Curtea constată că, sub acest

aspect, art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000 nu contravine dispozițiilor constituționale invocate de autorul excepției.

În ceea ce privește susținerea potrivit căreia textul de lege ce face obiectul excepției creează o *discriminare pe criteriul sexului*, Curtea constată că textul art. 16 alin. 1 din Constituție, coroborat cu cel al art. 4 alin. 2 din Legea fundamentală, are în vedere discriminările prohibite, respectiv “discriminarea negativă”, iar nu și pe cele admisibile, așa cum este “discriminarea pozitivă”, ținând seama de specificitatea unor situații sau de scopul realizării unei justiții distributive, pentru a anula sau pentru a diminua inegalitățile obiective. Tratatamentul juridic diferențiat a fost considerat ca o măsură de protecție specială a femeilor, întemeiată nu pe deosebirea de sex, ci pe situația socială care decurge din această deosebire¹⁴⁴.

¹⁴³ Decizia nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în M. Of., Partea I, nr. 39 din 18 ianuarie 2007.

¹⁴⁴ Instanța de contencios constituțional s-a mai pronunțat asupra acestui aspect prin mai multe decizii ale sale, între care Decizia nr. 888 din 30 noiembrie 2006, publicată în M. Of., Partea I, nr. 54 din 24 ianuarie 2007.

În opinia autorului excepției, textele de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 44 privind dreptul de proprietate privată și art. 148 alin. 2 privind prioritatea prevederilor tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și ale celorlalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, față de dispozițiile contrare din legile interne, în raport cu prevederile Directivei Consiliului 98/49/CE din 29 iunie 1998 privind protecția drepturilor la pensie suplimentară ale salariaților și persoanelor care desfășoară activități independente, care se deplasează în cadrul Comunității, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 209 din 25 iulie 1998, ale Directivei 85/611/CEE de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind anumite organisme de plasament

colectiv în valori mobiliare (OPCVM), publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. 375 din 31 decembrie 1985, cu modificările ulterioare, și ale Directivei 2003/41/CE privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 235 din 23 septembrie 2003.

Curtea Constituțională constată că, în cauză, autorul excepției revine, criticând aceleași texte de lege în raport cu prevederile Directivei Consiliului 98/49/CE, ale Directivei 2003/41/CE și ale Directivei 85/611/CEE, dar cu invocarea, în esență, a acelorași argumente ca și cele reținute în Decizia nr. 861/2006, astfel că nu se mai impune reexaminarea textelor de lege criticate.

Curtea Constituțională observă că, în ceea ce privește dispozițiile directivei invocate, acestea se regăsesc în prezent transpuse, în mod distinct, în Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, publicată în M. Of., Partea I, nr. 470 din 31 mai 2006, neavând nicio incidență asupra pensiilor suplimentare stabilite potrivit reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000.

Față de cele invocate în decizia amintită, autorul excepției susține și că textul de lege criticat ar fi contrar art. 3 și art. 9 par. 1 lit. f din Directiva 2006/54/CE.

Curtea Constituțională constată că, potrivit art. 1 din Directiva 2006/54/CE, acest act normativ "conține dispoziții destinate punerii în aplicare a principiului egalității de tratament în ceea ce privește: a) accesul la muncă, inclusiv promovare, și la formarea profesională; b) condițiile de muncă, inclusiv remunerația; c) sistemele profesionale de securitate socială".

Așadar, dispozițiile acestei directive se aplică doar sistemelor profesionale de securitate socială, care, potrivit art. 2 lit. f din aceeași directivă, "au ca obiect furnizarea către lucrători, salariați sau lucrători care desfășoară activități independente, grupați în cadrul unei întreprinderi sau al unui grup de întreprinderi, al unei ramuri economice sau sector profesional sau interprofesional, prestații destinate să completeze prestațiile sistemelor de securitate socială prevăzute de lege sau să se substituie acestora, indiferent dacă afilierea la aceste sisteme este obligatorie sau facultativă".

*Sunt excluse, prin urmare, sistemele de securitate socială prevăzute de lege, așa cum este și Legea nr. 19/2000, care rămân supuse dispozițiilor Directivei Consiliului 79/7/CEE privind aplicarea tratată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale*¹⁴⁵.

Potrivit art. 7 par. 1 lit. a din directivă, acest act normativ nu aduce atingere

dreptului statelor membre de a exclude din domeniul său de aplicare stabilirea vârstei de pensionare în scopul acordării pensiei pentru limită de vârstă și posibilele consecințe ale acesteia pentru alte prestații. Astfel, statele au încă libertatea de a dispune asupra acestui aspect, prin excepție de la stricta aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale.

Prin urmare, Curtea reține că nu au fost încălcate dispozițiile Directivei 2006/54/CE, *aceasta nefiind aplicabilă în cauză, dar nici prevederile Directivei 79/7/CEE, care nu interzic reglementarea unor vârste de pensionare diferite.*

Curtea constată, în același timp, că instituțiile europene recomandă în mod repetat statelor membre ale Uniunii Europene să procedeze la egalizarea vârstelor de pensionare pentru femei și bărbați, avându-se în vedere în primul rând considerente ce țin de necesitatea reorganizării sistemelor de securitate socială. *Atât timp însă cât aceste recomandări nu sunt cuprinse în reglementările de drept al Uniunii Europene cu caracter obligatoriu, la care face trimitere art. 148 alin. 2 din Constituție, aspectele mai sus amintite trebuie avute în vedere de puterea legiuitoare, iar nu de către instanța de contencios constituțional, care nu se poate pronunța pornind de la considerente ce țin de oportunitatea reglementării.*

În ceea ce privește poziția Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la problema tratamentului

¹⁴⁵ Directiva 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea tratată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale (JO L6, p.

24, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 192) permite statelor membre să excludă stabilirea vârstei de pensionare din domeniul său de aplicare.

diferențiat între femei și bărbați sub aspectul vârstei de pensionare, Curtea constată că instanța de la Strasbourg a avut o atitudine flexibilă față de politica statelor membre la Convenția Europeană a Drepturilor Omului în această materie. Astfel, în cauza *Walker contra Regatului Unit* (2006), Curtea, punând în balanță art. 14 din Convenție, referitor la interzicerea discriminării, cu prevederile art. 1 paragraful 2 din primul Protocol adițional la Convenție, în care se consacră dreptul larg de care legislativul trebuie să se bucure în reglementarea politicilor sociale și economice, a statuat că existența unei diferențe între vârstele de pensionare pentru bărbați și femei, în condițiile în care legiuitorul deja inițiasse un program de egalizare a acestor vârste până în anul 2020, nu era contrară dispozițiilor art. 14 din Convenție.

Prin aceeași soluție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, citând considerentele reținute în cauza *Stec și alții contra Regatului Unit* (2006), a arătat și că diferențele dintre vârstele de pensionare au continuat să fie justificate până la acel moment când condițiile sociale s-au schimbat. De asemenea, a arătat și că schimbările, în sensul egalizării vârstelor de pensionare, trebuie să fie prin însăși natura lor graduale și că este dificil dacă nu chiar imposibil să se stabilească precis un moment anume când nedreptatea cauzată bărbaților prin instituirea unor vârste diferite de pensionare va începe să depășească necesitatea de a corecta dezavantajele situației femeilor.

Luând în considerare toate aceste aspecte, Curtea Constituțională apreciază că, raportat la contextul social actual din România, nu se poate vorbi încă de o schimbare radicală a

condițiilor care au fost avute în vedere de instanța de contencios constituțional atunci când, prin jurisprudența sa anterioară, a decis că art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000 nu contravine principiului constituțional al egalității în drepturi și, în consecință, se impune păstrarea aceleiași soluții.

b. Prin decizia nr. 17 din 8 ianuarie 2009, Curtea Constituțională a respins, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. IX din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, excepție ridicată de A.B. în dosarul nr. 4275/99/2006 al Tribunalului Iași - Secția litigiilor de muncă.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia a susținut că prevederile cap. IX din Legea nr. 19/2000 sunt neconstituționale în raport cu dispozițiile art. 142 alin. 2 și 4 din Constituție, precum și cu prevederile Directivei nr. 2003/41/CE. Textele de lege criticate au eliminat din legislație sporul de grupă de muncă, pe care îl consideră a fi tot o pensie suplimentară, iar reglementările Uniunii Europene menționate protejează drepturile de creanță față de administratorul unui fond de pensii suplimentare, respectiv statul român. În acest sens, amintește art. 234 din Tratatul de Instituire a Comunității Europene.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a constatat că, potrivit art. 148 alin. 2 din Constituție, "ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări ale dreptului Uniunii Europene cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare". Din analiza

acestor dispoziții constituționale, rezultă că atât tratatele constitutive ale Uniunii Europene, cât și celelalte reglementări ale dreptului Uniunii Europene, inclusiv cele invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne. Aceasta înseamnă că instanțele judecătorești sunt singurele care, prin interpretarea prevederilor legale criticate în cauzele pe care le soluționează, pot constata eventuala contrarietate a acestora cu reglementările Uniunii Europene și aplicarea acestora în conformitate cu art. 148 din Constituție.

Rezultă că aspectele criticate de autorul excepției, legate de interpretarea și aplicarea legii prin raportare la dispozițiile art. 148 alin. 2 și 4 din Constituție, aparțin competenței instanței de judecată.

2.2. Legislația Uniunii Europene solicită egalitate de tratament între bărbați și femei, dar în ceea ce privește pensiile profesionale. Directiva 96/97/CE a modificat Directiva 86/378/CE pentru a o alinia la articolul 141, astfel cum a fost interpretat de către CJUE

a. Prin sentința civilă nr. 955/6 mai 2009, Tribunalul Harghita a admis acțiunea formulată de reclamantul Sindicatul Liber din Învățământ - Zona Odorheiul Secuiesc împotriva pârâtului Inspectoratul Școlar Județean Harghita și, drept consecință, a obligat pârâtul să respecte principiul egalității de tratament între femei și bărbați privind vârsta de pensionare, în sensul de a recunoaște dreptul numitei N. E. M. de a-și continua activitatea ca profesor titular la Liceul de Artă "P.I." din

Odorheiul Secuiesc, până la împlinirea vârstei de 65 ani. Soluția a fost adoptată cu opinie separată a unuia dintre asistenții judiciari, în sensul respingerii acțiunii.

În sprijinul hotărârii menționate, tribunalul a adus, în esență, următoarele argumente:

Instituirea cu caracter obligatoriu și inflexibil pentru femei a unei vârste standard de pensionare reduse față de bărbați (prin art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000) este discriminatorie, fiind contrară principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și a dispozițiilor art. 14 din Convenția europeană privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectiv ale Protocolului nr. 12 la această Convenție. De asemenea, sunt încălcate și prevederile art. 7 lit. a și lit. g, art. 9 alin. 1 lit. a și lit. e din Legea nr. 202/2002.

În plus, prin O.U.G. nr. 67/2007 privind aplicarea principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, act normativ care completează Legea nr. 202/2002, se dă posibilitatea angajaților să opteze pentru a se pensiona, fie la vârsta standard prevăzută de Legea nr. 19/2000 pentru femei, ca fiind vârstă mai mică de pensionare, fie la vârsta standard prevăzută de aceeași lege pentru bărbați, care este mai mare.

Pentru considerentele expuse, tribunalul a apreciat că prevederile legale privind vârsta standard de pensionare pentru femei trebuie să fie interpretate în lumina principiului nediscriminării pe criteriu de sex, ca având caracter opțional pentru categoria socială protejată prin intermediul ei (femeile), astfel că a dispus admiterea acțiunii reclamantei, astfel cum a fost formulată.

În motivarea opiniei separate s-a arătat că invocarea de către reclamantă a prevederilor O.U.G. nr. 67/2007 este neadecvată, întrucât acest act normativ reglementează aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul schemelor profesionale de securitate socială, nemodificând în vreun fel prevederile Legii nr. 19/2000. Prin urmare, în cauză nu se poate vorbi de discriminare, în sensul prevederilor art. 2 pct.1 din O.G. nr. 137/2000, cu atât mai mult cu cât dispozițiile art. 128 din Legea nr. 128/1997 prevăd că „personalul didactic din învățământul preuniversitar de stat, cu gradul didactic I sau cu titlu științific de doctor, care dovedește competență profesională deosebită, poate fi menținut ca titular în funcția didactică până la 3 ani peste vârsta de pensionare, la cerere, cu avizul consiliului profesoral al unității de învățământ, exprimat în urma votului nominal deschis și cu aprobarea anuală a inspectoratului școlar”.

Împotriva hotărârii anterior descrise a declarat recurs pârâțul Inspectoratul Școlar Județean Harghita, solicitând modificarea integrală a acesteia, cu consecința respingerii acțiunii reclamantei ca nefondată.

Prin **decizia nr. 1554/R/13.10.2009, Curtea de Apel Târgu-Mureș, Secția Civilă, de Muncă și Asigurări Sociale, pentru Minori și Familie** a fost admis recursul, a modificat în tot hotărârea atacată și, drept consecință, a respins, ca nefondată, acțiunea formulată de reclamanta N. E.-M.

Curtea a apreciat că în mod greșit s-a reținut de prima instanță că instituirea pentru femei a unei vârste

standard de pensionare mai redusă decât pentru bărbați este discriminatorie, fiind încălcate dreptul constituțional la muncă și principiul egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei, inclusiv dispozițiile art. 14 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectiv ale Protocolului nr. 12 la această Convenție.

Sub acest aspect, instanța de recurs face trimitere la decizia nr. 1007/7 octombrie 2008 a Curții Constituționale¹⁴⁶, prin care s-a respins excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000, invocată într-o speță similară.

În adoptarea respectivei soluții, Curtea a reluat argumentele invocate în deciziile sale anterioare, făcând trimitere expresă la Decizia nr. 191/28 februarie 2008, prin care, analizând prevederile art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000 în raport cu principiul egalității în drepturi, dar și cu prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale **Directivei Consiliului 79/7/CEE privind aplicarea tratată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale**, precum și în raport cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a apreciat că, raportat la contextul social actual din România, nu se poate vorbi încă de o schimbare radicală a condițiilor care au fost avute în vedere de instanța de contencios constituțional atunci când, prin jurisprudența sa anterioară, a decis

¹⁴⁶ Publicată în M. Of., Partea I nr. 260/2 aprilie 2008.

că art. 41 alin. (2) din Legea nr.19/2000¹⁴⁷ nu contravine principiului constituțional al egalității în drepturi și, în consecință, se impune păstrarea aceleiași soluții.

În plus, Curtea a reținut faptul că legea nu interzice persoanei care a împlinit condițiile pentru a obține pensia pentru limită de vârstă să continue activitatea sa, impunând însă condiții suplimentare ce țin de voința angajatorului, în cauză fiind vorba de prevederile art. 128 din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic.

Tot prin Decizia nr. 1007/7 octombrie 2008, Curtea a examinat și critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 67/2007, privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul schemelor profesionale de securitate socială, constatând că excepția invocată viza sfera de aplicare a respectivelor norme, autorul ei considerând că această sferă este restrictivă, întrucât nu se referă și la sistemul public de asigurări sociale.

Față de critica menționată, instanța de contencios constituțional a reținut că „principiul egalității de tratament nu presupune omogenitate, astfel că, în funcție de situațiile avute în vedere, legiuitorul poate să instituie reglementări separate”, așa cum „a înțeles să facă și atunci când a reglementat separat aplicabilitatea principiului egalității de tratament în cadrul

schemelor profesionale de securitate socială față de sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, având în vedere tocmai domeniile diferite de reglementare”.

S-a mai reținut, de asemenea, că această reglementare separată corespunde și legislației Uniunii Europene, în același sens Curtea arătând, prin Decizia nr. 191/28 februarie 2008, că «potrivit **art. 1 din Directiva 2006/54/CE**, acest act normativ “conține dispoziții destinate punerii în aplicare a principiului egalității de tratament în ceea ce privește: a) accesul la muncă, inclusiv promovare, și la formarea profesională; b) condițiile de muncă, inclusiv remunerația; c) sistemele profesionale de securitate socială”. Așadar, dispozițiile acestei directive se aplică doar sistemelor profesionale de securitate socială, care, potrivit art. 2 lit. f) din aceeași directivă, „au ca obiect furnizarea către lucrători, salariați sau lucrătorii care desfășoară activități independente, grupați în cadrul unei întreprinderi sau al unui grup de întreprinderi, al unei ramuri economice sau sector profesional sau interprofesional, de prestații destinate să completeze prestațiile sistemelor de securitate socială prevăzute de lege sau să se substituie acestora, indiferent dacă afilierea la aceste sisteme este obligatorie sau facultativă”. Sunt excluse, prin urmare, sistemele de securitate socială prevăzute de lege, așa cum este și Legea nr. 19/2000,

¹⁴⁷ Potrivit dispozițiilor art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000, vârsta standard de pensionare este de 60 de ani pentru femei și 65 de ani pentru bărbați, iar conform prevederilor art. 128 din Legea nr. 128/1997 „personalul didactic din învățământul preuniversitar de stat, cu gradul didactic I sau cu titlu științific de doctor,

care dovedește competență profesională deosebită, poate fi menținut ca titular în funcția didactică până la 3 ani peste vârsta de pensionare, la cerere, cu avizul consiliului profesoral al unității de învățământ, exprimat în urma votului nominal deschis și cu aprobarea anuală a inspectoratului școlar”.

care rămân supuse dispozițiilor Directivei Consiliului 79/7/CEE privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 6 din 10 ianuarie 1979. Potrivit art. 7 par. 1 lit. a din directivă, acest act normativ nu aduce atingere dreptului statelor membre de a exclude din domeniul său de aplicare stabilirea vârstei de pensionare în scopul acordării pensiei pentru limită de vârstă și posibilele consecințe ale acesteia pentru alte prestații. Astfel, statele au încă libertatea de a dispune asupra acestui aspect, prin excepție de la stricta aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale.»

Pentru considerentele expuse, Curtea Constituțională a reținut că reglementarea separată a aplicabilității principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul schemelor profesionale de securitate socială față de sistemul public de pensii nu poate fi privită ca fiind contrară art. 16 alin. 1 din Constituție.

Raportat la cele anterior relevate, instanța de recurs a constatat că invocarea în cauza dedusă judecătii a incidenței prevederilor O.U.G. nr. 67/2007 este neavenită, actul normativ menționat reglementând, astfel cum rezultă din chiar titlul său, aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei **în cadrul schemelor profesionale de securitate socială, iar nu în cadrul sistemelor de securitate socială prevăzute de lege** – în speță Legea nr. 19/2000.

Prin soluția adoptată, instanța de fond a eludat în același timp și recente decizii ale Curții Constituționale în materie de discriminare – deciziile nr.

818–821 din 3 iulie 2008, decizia nr. 1325/4 decembrie 2008 – prin care s-a constatat că dispozițiile O.G. nr. 137/2000 sunt neconstituționale, în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

Or, potrivit, dispozițiilor art. 31 alin. 1 din Legea nr. 47/1992, decizia prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare este definitivă și obligatorie.

Cum, prin hotărârea pronunțată, instanța de fond a refuzat aplicarea – în cazul reclamantei – a prevederilor art. 41 alin. 2 din Legea nr. 19/2000, sub aspectul vârstei standard de pensionare pentru femei la 60 de ani, înlocuindu-le cu cele care stabilesc vârsta standard de pensionare pentru bărbați, este evidentă ignorarea caracterului general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, anterior enumerate, fapt ce atrage, de asemenea, incidența motivului de recurs prevăzut de art. 304 pct. 9 din Codul de procedură civilă, soluția adoptată fiind lipsită de temei legal.

De asemenea, instanța de fond a depășit – la cazul de speță – și atribuțiile puterii judecătorești, motiv de recurs reglementat de art. 304 pct. 4 din Codul de procedură civilă, creând, practic, o normă juridică nouă, prin care egalizează vârsta de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților – atribut ce aparține exclusiv puterii legiuitoare.

În ceea ce privește incidența prevederilor O.U.G. nr. 67/2007 – reținute, de asemenea, în argumentarea soluției primei instanțe – Curtea constată că acestea sunt străine pricinii deduse judecății, neavând relevanță în cauză, deoarece se referă la aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei **în cadrul schemelor profesionale de securitate socială**, astfel cum acestea sunt definite prin art. 2 lit. a din ordonanța invocată, respectiv „schemele al căror scop este de a furniza salariilor sau persoanelor care desfășoară activități independente dintr-o întreprindere ori grup de întreprinderi, un domeniu de activitate economică, sector profesional sau grup de sectoare prestații menite să suplimenteze ori să înlocuiască prestațiile prevăzute de sistemul general public de securitate socială, indiferent dacă apartenența la aceste scheme este obligatorie sau facultativă”.

Prin urmare, sunt excluse de la aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 67/2007, **sistemele de securitate socială** prevăzute de lege, așa cum este și Legea nr. 19/2000 – supusă dispozițiilor Directivei Consiliului 79/7/CEE privind aplicarea progresivă a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale.

b. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Vaslui, sub nr. 658/89/2010, reclamantul C.S. a solicitat obligarea Casei Județene de Pensii Vaslui, în calitate de instituție a statului, la repararea prejudiciului produs prin încălcarea dreptului Uniunii Europene, reparație ce se concretizează în: anularea deciziei de acordare a pensiei anticipate parțială nr. 104561/

25.01.2010; obligarea pârâtei de a emite o decizie de acordare a pensiei pentru limită de vârstă, pe baza unei vârste standard de pensionare de 60 de ani și a unui stagiou complet de cotizare de 30 de ani, începând cu 02.01.2010; obligarea pârâtei la plata diferențelor dintre pensia pentru limita de vârstă convenită și pensia anticipată parțială încasată, pe perioada 02.01.2010 la zi.

În motivare, s-a arătat că Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii stabilește în art. 41 condiții diferite de pensionare pentru bărbați și femei, și anume vârsta standard de pensionare de 65 de ani și stagiou complet de cotizare de 35 de ani pentru bărbați, respectiv o vârstă standard de 60 de ani și un stagiou complet de 30 de ani pentru femei, cu mult mai avantajoase pentru acestea din urmă.

În temeiul acestei legislații discriminatorii, reclamantului i s-a stabilit, prin decizia nr. 104561/25.01.2010 o pensie anticipată parțială începând cu 02.01.2010, pe baza unei vârste standard de pensionare de 65 de ani și a unui stagiou complet de cotizare de 35 de ani, deși la acea dată îndeplinea condițiile de pensionare pentru limită de vârstă prevăzute pentru femei.

Tratatul Uniunii Europene prevede în art. 141 interzicerea oricarei forme de discriminare între lucrătorii de sex masculin și cei de sex feminin, indiferent care ar fi mecanismul care determină această inegalitate.

În hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 26.03.2009 în cauza C-559/07 *Comisia vs. Grecia* Curtea a statuat că, potrivit Tratatului CE, fiecare stat membru asigură aplicarea principiului egalității de remunerare între lucrătorii de sex

masculin și cei de sex feminin, pentru aceeași muncă, arătând în continuare că se subsumează noțiunii de remunerație și prestațiile de asigurări sociale, determinate în raport de condițiile de pensionare reglementate prin legislația națională.

În această hotărâre, Curtea a constatat la sesizarea Comisiei Uniunii Europene, în cadrul procedurii de infringement, încălcarea art. 141 din Tratat de către Republica Elena, prin aceea că legislația națională a statului grec prevede condiții diferite de pensionare pentru bărbați și femei, primii fiind dezavantajați, întrucât li se impune o vârstă de pensionare mai mare și o perioadă mai lungă de stagiul de cotizare. Se poate constata că situația este identică cu aceea din legislația românească.

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care, de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor, interzice, de asemenea, orice discriminare pe motive de sex (articolul 21 alineatul 1 din Cartă).

După cum se poate observa, CJUE a inclus în sfera de reglementare a art. 141 din Tratat și interdicția de discriminare pe motiv de sex cu ocazia pensionării.

Nuanțările CJUE sunt foarte importante, pentru că hotărârile instanței Uniunii Europene constituie un izvor semnificativ de drept al Uniunii Europene, fiind obligatorii pentru toate instituțiile statelor membre ale Uniunii Europene.

Instanța de la Luxemburg s-a pronunțat categoric împotriva stabilirii unor condiții de pensionare diferite pentru femei și bărbați, prin hotărârea din 26 martie 2009, în cauza C-559/07 *Comisia c. Grecia*, situația fiind identică cu cea din legislația noastră.

Mai trebuie precizat faptul că această hotărâre a CJUE, mai sus menționată, este suficientă pentru ca instanța sesizată cu prezenta acțiune să poată dispune repararea prejudiciului cauzat reclamantului, fără a fi necesară o acțiune introdusă de Comisie împotriva statului român, sau vreo hotărâre preliminară în cauză. O astfel de conduită din partea instanțelor naționale a fost prefigurată în hotărârea pronunțată în cauzele conexe C-46/93 și C-48/93 *Brasserie du Pecheur*, paragraful 95.

În consecință, se consideră că sunt întrunite toate condițiile pentru antrenarea răspunderii statului, pasul următor în aprecierea temeiniciei prezentei acțiuni fiind determinarea naturii și a întinderii prejudiciului, în vederea identificării celei mai adecvate modalități de reparare.

După cum se poate observa, la data de 02.01.2010 reclamantul îndeplinea condițiile de acordare a pensiei pentru limita de vârstă prevăzute pentru femei de legislația națională, respectiv vârsta de pensionare de 60 de ani și stagiul minim de cotizare. Pentru eliminarea discriminării pe criteriu de sex și repararea prejudiciului este necesară acordarea dreptului reclamantului de a se pensiona în aceleași condiții ca și femeile, adică pe baza unei vârste standard de pensionare de 60 de ani și a unui stagiul complet de cotizare de 30 de ani, cu precizarea că ambele elemente sunt considerate discriminatorii în hotărârea Curții *Comisia c. Greciei*.

Tribunalul Vaslui – Secția civilă a respins cererea, ca neîntemeiată, arătând că art. 141 din Tratat are în vedere egalitatea de remunerare, neexcluzând acordarea unor avantaje persoanelor de sex feminin.

Prin **decizia pronunțată la 05.10.2010 în dosarul nr. 658/89/2010, Curtea de Apel Iași - Secția de litigii de muncă și asigurări sociale** a respins recursul, formulat împotriva sentinței civile a Tribunalului Vaslui, ca nefondat.

În motivare, s-a reținut că în speță se poate vorbi despre principiul egalității dreptului de remunerare între lucrătorii de sex masculin și cei de sex feminin, consacrat de art. 141 din Tratat, iar pensia intră în conceptul autonom de remunerație, având în vedere hotărârea din cauza C-559/07 *Comisia/Grecia*.

Însă, în cauză nu este îndeplinită cea de-a doua condiție necesară pentru antrenarea răspunderii statului, respectiv aceea ca încălcarea normei de către stat să fie suficient de serioasă. Astfel,

nu există o jurisprudență bine stabilită a Curții în domeniul egalității vârstei de pensionare. CJUE a constatat că dispozițiile Codului elen al pensiilor civile și militare nu sunt de natură să compenseze dezavantajele la care sunt expuse carierele funcționarilor și ale militarilor de sex feminin, însă recurentul nu se află în această situație, fiind beneficiarul dispozițiilor de drept comun în materia pensiei, reglementate prin Legea nr. 19/2000.

Ca un scurt comentariu, diferențele între sexe prevăzute pentru vârsta de pensionare și pentru perioada minimă de serviciu¹⁴⁸ cerute de sistemul elen de pensii civile și militare sunt incompatibile cu dreptul Uniunii Europene, a decis CJUE prin hotărârea din cauza C-559/07 *Comisia/Grecia*¹⁴⁹, pronunțată la 26 martie 2009.

¹⁴⁸ 1. După ce a examinat dispozițiile în vigoare ale Codului elen al pensiilor civile și militare, Comisia a constatat că acestea prevăd că femeile au dreptul să se pensioneze la o vârstă diferită de cea pentru bărbați și în condiții diferite în ceea ce privește vechimea în muncă minimă cerută.

2. În lumina jurisprudenței Curții, Comisia consideră că respectivele pensii, care sunt plătite de către angajator fostului angajat ca o consecință a raportului de muncă dintre aceștia, reprezintă remunerație în sensul art. 141 CE. În plus, dat fiind caracterul specific al respectivelor sisteme de pensii, care condiționează pensia de durata serviciului efectuat, precum și de salariul lucrătorului dinainte de pensionare, pensionarii beneficiari constituie, potrivit Comisiei, o "categorie specială de lucrători", în condițiile în care metoda de finanțare și de gestionare a sistemului de pensii nu constituie un factor determinant pentru aplicarea articolului 141 CE.

3. De asemenea, potrivit Comisiei, nu sunt îndeplinite condițiile pentru aplicarea articolului 141 alineatul (4) CE, care prevede avantaje specifice menite să faciliteze exercitarea unei activități profesionale de către sexul mai slab reprezentat.

În speță, aceste prevederi nu favorizează soluționarea problemelor cu care ar putea să se

confrunte femeile în decursul carierei profesionale, ci, dimpotrivă, favorizează retragerea acestora de pe piața muncii.

4. În plus, justificarea invocată, întemeiată pe riscul de compromitere a funcționării aparatului de stat și pe adoptarea în consecință de prevederi tranzitorii, nu constituie, potrivit Comisiei, un argument convingător, deoarece, pe de o parte, consecințele economice care ar putea rezulta astfel pentru un stat membru nu justifică, în sine, limitarea în timp a aplicării normelor de drept comunitar și, pe de altă parte, Republica Elenă nu a demonstrat în mod substanțial ce reprezintă și în ce constă temuta compromitere a funcționării sistemului.

5. Prin urmare, Comisia susține că prin menținerea în vigoare a prevederilor Codului elen al pensiilor civile și militare în ceea ce privește vârsta de pensionare diferită și condițiile diferite de vechime în muncă minimă pentru bărbați și pentru femei, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 141 CE.

¹⁴⁹ Un climat tensionat s-a instalat în rândurile muncitorilor greci din pricina hotărârii CJUE. Centralele sindicale GSEE și ADEDY au declarat grevă generală joi, 2 aprilie 2009.

Aceste norme se limitează să acorde femeilor, în special mamelor, condiții mai favorabile decât cele aplicabile bărbaților, fără a remedia problemele pe care acestea le întâmpină în cursul carierei lor profesionale¹⁵⁰.

Comisia a solicitat Curții de Justiție să constate că dispozițiile Codului elen al pensiilor civile și militare, care reglementează o categorie de pensii pentru militari, funcționari și alți lucrători în instituții publice, care prevăd diferențe între lucrătorii de sex masculin și cei de sex feminin în ceea ce privește vârsta de pensionare și perioada minimă de serviciu necesară încalcă principiul egalității de tratament. Comisia consideră că acest sistem impune condiții de pensionare mai puțin favorabile pentru bărbați decât pentru femei.

Grecia nu a contestat diferențele de tratament, dar a susținut că sistemul de pensii elen, în calitate de sistem legal de asigurări sociale, nu ar intra în domeniul de aplicare al tratatului, ci ar cădea sub incidența Directivei Consiliului 79/7/CEE. Aceste diferențe ar corespunde rolului social al bărbaților și, respectiv, al femeilor și ar constitui măsuri de compensare a dezavantajelor suportate de femei din cauza duratei mai scurte a vieții profesionale a acestora.

CJUE a amintit, înainte de toate, că, potrivit Tratatului CE, fiecare stat

membru asigură aplicarea principiului egalității de remunerare între lucrătorii de sex masculin și cei de sex feminin, pentru aceeași muncă. Prin „remunerație¹⁵¹” se înțelege salariul, precum și toate celelalte drepturi plătite, direct sau indirect, în numerar sau în natură, de către angajator lucrătorului pentru munca prestată.

Printre criteriile reținute de jurisprudența CJUE pentru calificarea unei pensii pentru limită de vârstă drept „remunerație”, numai criteriul muncii prestate (faptul că pensia este plătită lucrătorului în baza raportului de muncă cu fostul său angajator) poate avea un caracter determinant, modalitățile de finanțare și de gestionare a sistemului neconstituind elemente decisive.

CJCE. a constatat că pensia plătită în temeiul codului elen¹⁵² îndeplinește cele trei criterii elaborate de jurisprudența Curții, care permit calificarea acesteia drept „remunerație” în sensul tratatului: este plătită unui grup de lucrători larg și diversificat care, chiar dacă este format din categorii heteroclite de funcționari, având sarcini și raporturi de muncă total diferite, se distinge prin caracteristici proprii determinate de raportul de muncă cu statul sau cu alți angajatori publici; este calculată în funcție de durata serviciului îndeplinit; este calculată pe baza ultimului salariu.

¹⁵⁰ Tratatul CE interzice orice discriminare în ceea ce privește remunerarea între lucrătorii de sex masculin și cei de sex feminin, indiferent care ar fi mecanismul care determină această inegalitate.

¹⁵¹ Noțiunea de remunerație nu include sistemele de asigurări sociale reglementate în mod direct prin lege, ci prestațiile acordate în temeiul unui sistem de pensii, care depinde, în

esență, de locul de muncă ocupat.

¹⁵² În urma cercetărilor Comisiei reiese că vârsta de pensionare pentru funcționarii eleni este diferită la femei față de bărbați. Funcționarii publici permanenți ai ministerelor elene, precum și profesorii din școli recunoscute din străinătate cad sub incidența Codului pensiilor civile și militare, care stabilește vârsta pensionării femeilor la 60 de ani, iar a bărbaților la 65.

Dar, stabilirea de condiții privind vârsta și perioadele de serviciu minime necesare, diferite în funcție de sex, pentru lucrători care se află în situații identice sau comparabile, este contrară principiului egalității de tratament.

Acest principiu nu împiedică un stat membru să aplice măsuri care să prevadă avantaje specifice menite să faciliteze exercitarea unei activități profesionale de către sexul mai slab reprezentat, ori să prevină sau să compenseze anumite dezavantaje în cariera profesională. Astfel de măsuri naționale trebuie, în orice caz, să contribuie la a ajuta femeile să își desfășoare viața profesională în condiții de egalitate cu bărbații.

Or, Curtea constată că dispozițiile Codului elen al pensiilor civile și militare nu sunt de natură să compenseze dezavantajele la care sunt expuse carierele funcționarilor și ale militarilor de sex feminin, ajutându-le în viața profesională¹⁵³.

Trebuie subliniat faptul că hotărârea Curții se referă exclusiv la problema diferenței de vârstă de pensionare pentru bărbați și femei. Această

hotărâre nu afectează în niciun fel organizarea sistemului, indiferent că este public sau privat, numărul de ani de contribuție necesari înaintea pensionării sau valoarea beneficiilor¹⁵⁴.

În cazul în care sistemul este public și cade sub incidența sistemului general de asigurări sociale, legislația Uniunii Europene permite o astfel de diferență de tratament, pentru că articolul 7 alineatul 1 litera a) din Directiva 79/7/CEE privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale autorizează statele membre să mențină vârste diferite de pensionare pentru bărbați și femei.

Pe de altă parte, dacă sistemul este unul special, sunt aplicabile articolul 141 și Directivele 86/378/CEE și 96/97/CE¹⁵⁵ (egalitate privind sistemele profesionale). Prin urmare, femeile și bărbații trebuie tratați în același fel în ceea ce privește limita de vârstă pentru pensionare.

Legislația Uniunii Europene solicită egalitate de tratament între bărbați și femei, dar în ceea ce privește pensiile profesionale. Directiva 96/97/CE a modificat Directiva

¹⁵³ Referindu-se la jurisprudența Curții, Comisia a afirmat că un tratament diferit al femeilor și bărbaților, funcționari publici, în baza simplului motiv al activităților anterioare ale femeilor de creștere a copiilor nu poate fi acceptat.

¹⁵⁴ En effet, la circonstance qu'un régime particulier de pension, tel que celui prévu par le code, s'insère dans un cadre législatif général et harmonisé de régimes de pension ne suffit pas à exclure les prestations de pension fournies en vertu d'un tel régime du champ d'application de l'article 141 CE (voir, en ce sens, arrêt Niemi, précité, point 42). En outre, contrairement à ce que prétend cet État membre, l'applicabilité de cette disposition aux prestations de pension n'est nullement subordonnée à la condition qu'une

pension soit une pension complémentaire par rapport à une prestation servie par un régime légal de sécurité sociale (arrêts précités Beune, point 37; Griesmar, point 37, et Niemi, point 42).

S'agissant des modalités de financement et de gestion du régime de pension institué par le code, la République hellénique fait valoir dans son mémoire en défense que les prestations de pension sont versées directement à partir du budget général, sans que leur financement soit lié aux cotisations que les retraités ont, le cas échéant, versées lorsqu'ils étaient actifs.

¹⁵⁵ A se vedea actul abrogator, Directiva 2006/54/CE din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă

86/378/CE pentru a o alinia la articolul 141, astfel cum a fost interpretat de către CJUE. Aceasta restricționează posibilele derogări, deoarece articolul 141 din Tratat impunea primirea unei plăți egale pentru o muncă egală atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Aici sunt incluse nu doar plățile directe, ci și alte forme de plată, cum ar fi pensiile profesionale.

Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii stabilește, prin art. 41, condiții diferite de pensionare pentru bărbați și femei, respectiv vârsta standard de pensionare de 65 de ani și stagiul complet de cotizare de 35 de ani pentru bărbați, respectiv o vârstă standard de 60 de ani și un stagiul complet de cotizare 30 de ani pentru femei, cu mult mai avantajoase pentru acestea din urmă.

Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene prevede în art. 157 (ex-articolul 141 TCE) interzicerea oricărei forme de discriminare între lucrătorii de sex masculin și cei de sex feminin, indiferent care ar fi mecanismul care determina aceasta inegalitate.

Având în vedere soluția din cauza C-559/07 *Comisia vs. Grecia*, considerăm că **s-ar putea pune problema**

unei discriminări și în cazul sistemului de pensii public român, pentru funcționarii publici și lucrătorii din cadrul sistemului public, ce nu beneficiază de pensii speciale¹⁵⁶, chiar dacă acestea nu sunt calculate în baza ultimului salariu, fiind utilă sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară¹⁵⁷.

3. Cereri de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene formulate în procedura ordonanței președințiale.

a. Prin încheierea pronunțată la 10.01.2011 în dosarul nr. 51458/3/2010 aflat pe rolul Curții de Apel București - Secția a VII-a civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a fost respinsă cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, formulată de recurenta H.E.

Aceasta a solicitat sesizarea Curții Europene de Justiție, pentru ca aceasta să stabilească dacă prevederile art. 119 din Tratatul Uniunii Europene, art. 17 alin. 1 și art. 21 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene,

¹⁵⁶ Force est de constater qu'il en est de même pour le groupe comprenant les fonctionnaires, le personnel militaire ainsi que les autres personnels engagés soit directement par l'État hellénique, soit par des collectivités locales et des employeurs publics auxquels le code s'applique.

Cette conclusion ne saurait être infirmée par l'argument avancé par la République hellénique selon lequel le régime de pension litigieux couvre non seulement des fonctionnaires, mais également un nombre important de catégories hétéroclites et non identiques de travailleurs, ayant des tâches et des liens de travail totalement différents, telles que le personnel travaillant dans les hôpitaux, pour les collectivités

locales ou dans l'enseignement. La circonstance que, au sein du groupe des bénéficiaires dudit régime, différentes catégories pourraient être identifiées n'est pas important pour autant que ce groupe se distingue, comme rappelé au point 52 du présent arrêt, par les caractéristiques propres régissant leur relation d'emploi avec l'État, avec d'autres collectivités ou employeurs publics (voir, en ce sens, arrêt Commission/Italie, précité, point 45).

¹⁵⁷ Curtea nu a avut ocazia să se pronunțe cu privire la specificul pensiilor lucrătorilor din statele foste comuniste, care au prestat, cel puțin până în anul 1989, de regulă, activități în cadrul instituțiilor sau întreprinderilor statului.

precum și prevederile din Directiva nr. 79/7/CEE, privind principiul egalității de tratament între femei și bărbați, Directiva nr. 86/378/CEE, modificată prin Directiva nr. 96/97/CEE, privind aplicarea principiului egalității în schemele ocupaționale de securitate socială, care acoperă sectorial și legile speciale de pensii ocupaționale, se opun art.1 lit. c din Legea nr. 19/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor¹⁵⁸.

În motivare, s-a arătat că, potrivit prevederilor art. 1 lit. c din Legea nr. 119/2010 - "Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele categorii de pensii, stabilite pe baza legislației anterioare, devin pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare: c) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea".

Astfel, în baza acestui text de lege, pensia ocupațională a recurentei, stabilită în temeiul art. 68 din Legea nr. 567/2004, în vigoare și la această dată, a fost transferată în domeniul sistemului public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale reglementat prin Legea nr. 19/2000, procedându-se la recalcularea acesteia și la diminuarea cuantumului pensiei, de la suma de 5322,00 lei la 1410,00 lei.

Menționează că, prin decizia de pensionare nr. 240525 din 2008, în baza art. 68 din Legea nr. 567/2004, i s-a stabilit o pensie ocupațională în cuantum de 5322,00 lei, însă, prin decizia nr. 240525/19.08.2010, s-a

procedat la schimbarea regimului juridic al pensiei, precum și la transferarea și recalcularea cuantumului acesteia, conform prevederilor din Legea nr. 119/2010 și din H.G. nr. 737/2010, fiindu-i stabilită o nouă pensie în cuantum de numai 1410,00 lei.

Recurenta consideră ca prevederile art. 119 din Tratatul Uniunii Europene, art. 17 alin.1 și art. 21 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, precum și prevederile din Directiva nr. 79/7/CEE, privind principiul egalității de tratament între femei și bărbați, Directiva nr. 86/378/CEE, modificată prin Directiva nr. 96/97/CEE, privind aplicarea principiului egalității în schemele ocupaționale de securitate socială, care acoperă sectorial și legile speciale de pensii ocupaționale se opun prevederilor art. 1 lit. c din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.

La stabilirea pensiei sale ocupaționale, prin art. 68 din Legea nr. 567/2004, au fost avute în vedere prevederile Directivei nr. 86/378/EEC, modificată prin Directiva nr. 96/97/EC, conform cărora criteriile care stau la baza sistemului pensiilor ocupaționale sunt: a) calitatea specială prevăzută de lege pentru a beneficia de această pensie; b) o vechime minimă în anumite funcții de specialitate - de regulă de 25 de ani; c) cuantumul pensiei de serviciu este garantat fără raportare la stagiul de cotizare, partea din pensie care depășește nivelul celui din sistemul public se suportă de la bugetul de stat.

Prin hotărârea din 17 mai 1990, C-262/88, *Barber v. Guardian Royal Exchange Assurance Groupe*, Curtea

¹⁵⁸ Publicată în M. Of., Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010.

de Justiție a Comunităților Europene admite că toate formele de pensie profesională reprezintă un element de remunerare, în sensul art. 119 din Tratat.

De asemenea, potrivit art. 17 alin. 1 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, "orice persoană are dreptul de a deține în proprietate, de a folosi, de a dispune și de a lăsa moștenire bunurile pe care le-a dobândit în mod legal".

Contestatoarea arată că pensia ocupațională obținută în condițiile legale, în temeiul art. 68 din Legea nr. 567/2004, reprezintă proprietatea sa, fiindu-i protejată atât în ceea ce privește natura ei juridică, cât și în ceea ce privește cuantumul, prin art. 119 din Tratatul Uniunii Europene, art. 17 alin. 1 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

În ceea ce privește schimbarea regimului juridic al pensiei sale ocupaționale și transferarea acesteia în domeniul Legii nr. 19/2000, respectiv în domeniul sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, și efectuarea unui procedeu diferențiat de recalculare a pensiei, arată că aceasta reprezintă o discriminare, în sensul celor arătate în art. 21 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

Astfel, potrivit art. 180 alin. 7 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, dacă prin schimbarea sistemului de calcul al pensiei rezultă un quantum mai mic al acesteia, "se păstrează în plată quantumul avantajos".

Totodată, contestatoarea subliniază ca nu beneficiază nici de dispozițiile art. 186 alin. 7 din Legea nr. 19/2000, conform cărora urma să se păstreze în

plată quantumul mai avantajos al pensiei, fiind discriminată în raport cu toate persoanele care au beneficiat de aceste prevederi anterior datei de 01.09.2010, cât și ulterior acestei date.

Referitor la Directivele Consiliului, consideră ca acestea se opun prevederilor art. 1 lit. c din Legea nr. 119/2010, după cum urmează:

a) Directiva Consiliului 96/97/CE din 20 decembrie 1996 de modificare a Directivei 86/378/CEE privind aplicarea principiului egalității de tratament pentru bărbați și femei în regimurile profesionale de securitate socială:

"Articolul 3 - 1. Statele membre pun în aplicare dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 1 iulie 1997. 2. Statele membre comunică la Comisie, cel târziu după doi ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive, toate informațiile necesare pentru a permite Comisiei să întocmească un raport cu privire la aplicarea prezentei directive".

"Articolul 5 - Prezenta directivă se adresează statelor membre. Adoptată la Bruxelles, 20 decembrie 1996".

"Anexă - Exemple de elemente care pot fi inegale, în ceea ce privește regimurile prestații definite, finanțate prin capitalizare, prevăzute în art. 6 lit. (h): - conversia într-o sumă capitală a unei părți din pensia periodică, - transferul drepturilor de pensie, - o pensie de reversie plătită unei persoane aflate în întreținere în schimbul cedării unei părți din pensia anuală, - o pensie redusă atunci când lucrătorul optează să se pensioneze anticipat."

b) Directiva Consiliului 86/378/CEE din 24 iulie 1986 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în regimurile profesionale de securitate socială.

“Articolul 7 - Statele membre iau măsurile necesare pentru ca: (a) dispozițiile contrare principiului egalității de tratament din convențiile colective obligatorii din punct de vedere juridic, regulamentele de Întreprinderi sau orice alte aranjamente referitoare la regimurile profesionale să fie nule, să poată fi declarate nule sau să poată fi modificate; (b) regimurile care conțin astfel de dispoziții să nu poată fi aprobate sau extinse prin măsuri administrative.”

“Articolul 12 - 1. Statele membre pun în aplicare dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive în termen de cel mult trei ani de la notificarea acesteia. Statele membre informează imediat Comisia cu privire la aceasta. 2. În termen de cel mult cinci ani de la notificarea prezentei directive, statele membre transmit Comisiei toate datele necesare pentru ca aceasta să poată redacta un raport cu privire la aplicarea prezentei directive, pe care să îl prezinte Consiliului.”

“Articolul 13 - Prezenta directivă se adresează statelor membre. Prezenta directivă a fost notificată statelor membre la 30 iulie 1986. Adoptată la Bruxelles, 24 iulie 1986.»

În aceste condiții, până la judecarea cererii de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, recurenta solicită suspendarea soluționării prezentei cauze.

Analizând cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, Curtea de Apel București a reținut următoarele:

În baza art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (ex-articolul 234 TCE), Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să

se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la: (a) interpretarea tratatelor; (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii. În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune. În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea. În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu are competența de a se pronunța asupra compatibilității unei prevederi legale naționale cu dreptul Uniunii Europene, iar obligația de sesizare nu este aplicabilă ori de câte ori în fața unei astfel de instanțe se invocă chestiuni de drept al Uniunii Europene.

Ca atare, judecătorul național are *dreptul de a nu sesiza instanța europeană*, atunci când apreciază că întrebarea este nerelevantă pentru soluționarea cauzei; există un precedent al CJUE cu privire la interpretarea normei europene (teoria actului “éclairé”); modul de aplicare a dreptului Uniunii Europene se impune cu atâta evidență, încât nu lasă loc nici unei îndoieli (teoria actului clar).

Ca precedent, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a respins cererea

instanțelor naționale ca inadmisibilă, în cazul naturii ipotetice a întrebării – *Pasquale Foglia c. Mariella Novello*, C-104/79, dacă întrebarea nu are relevanță pentru soluționarea acțiunii dedusă judecății curții naționale – (din pricina complexității dreptului Uniunii Europene, judecătorul național nu observă că interpretarea care ar fi dată de Curte nu îi este de folos), întrebarea nu este suficient de clară, astfel încât Curtea de Justiție a Uniunii Europene să aibă posibilitatea să dea un răspuns util, starea de fapt în litigiul de bază nu este suficient de clară – *Telemarsicabruzzo*, C-320/90, C-321/90 și C-322/90.

Prin urmare, instanța națională poate să trimită o cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare numai atunci când apreciază că dezlegarea întrebărilor pe care și le pune în legătură cu interpretarea sau validitatea dreptului Uniunii Europene aplicabil în speță îi este necesară pentru a reuși să soluționeze litigiul cu care a fost sesizată. Dezlegarea întrebărilor nu este necesară dacă, "indiferent care ar fi răspunsul la aceasta întrebare, el nu ar putea avea vreo influență asupra soluționării litigiului" – *CILFIT*, C-283/81.

Din cauzele respinse până acum, întrebările fără legătură cu obiectul cauzei sunt considerate a fi cele în "interpretarea unor norme comunitare care nu au niciun fel de incidență în litigiul principal" (a se vedea *Manuel José Lourenço Dias*, C-343/90).

Prin hotărârea Curții din 24 mai 1977 din cauza *Hoffmann - La Roche AG împotriva Centrafarm Vertriebsgesellschaft Pharmazeutischer Erzeugnisse mbH* (cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulată de Oberlandesgericht din Karlsruhe),

C-107/76, articolul 177 alineatul 3 din Tratatul CEE (actualul art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene) trebuie interpretat în sensul ca o instanța națională nu este obligată să sesizeze Curtea cu o întrebare privind interpretarea sau validitatea prevăzută de acest articol, în cazul în care întrebarea este adresată în cadrul unei proceduri a ordonanței președințiale („*einstweilige Verfügung*”), chiar dacă decizia care trebuie adoptată în cadrul acestei proceduri nu mai poate fi supusă unei cai de atac, cu condiția ca fiecare dintre părți să poată deschide sau să solicite deschiderea unei proceduri pe fond, în cursul căreia întrebarea provizoriu soluționată în cadrul procedurii sumare să poată fi reexaminată și să poată face obiectul unei trimiteri, în temeiul articolului 177.

În ce privește cererea din prezenta cauză, aceasta a fost adresată în cadrul unei proceduri a ordonanței președințiale, în situația în care partea a deschis și procedura pe fond, ca atare instanța națională, fie ea și de ultim grad în cauză, nu este obligată să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu întrebarea preliminară, în contextul jurisprudenței anterioare a CJUE.

În plus, dezlegarea întrebărilor pe care recurenta și le pune în legătură cu interpretarea sau validitatea dreptului Uniunii Europene aplicabil în speță nu îi este necesară instanței pentru soluționarea litigiului.

Pe de o parte, în ceea ce privește prevederile din Directiva nr. 79/7/CEE, referitoare la principiul egalității de tratament între femei și bărbați, Directiva nr. 86/378/CEE, modificată prin Directiva nr. 96/97/CEE, în parte abrogate sau preluate de alte acte de drept al Uniunii Europene, acestea ar

fi putut fi invocate *doar dacă recurenta indica o discriminare pe motive de sex, în formularea cererii*, ca atare nu sunt necesare instanței în soluționarea cauzei, tocmai pentru că dispozițiile Legii nr. 119/2010 sunt deopotrivă aplicabile atât bărbaților, cât și femeilor.

Totuși, pentru a elucida neînțelegerea mecanismului invocat de recurentă, Curtea precizează că, în cazul în care sistemul de pensii este public și cade sub incidența sistemului general de asigurări sociale, legislația Uniunii Europene permite o diferență de tratament între bărbați și femei, pentru că art. 7 alin. 1 lit. a din Directiva 79/7/CEE privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale autorizează statele membre să mențină vârste diferite de pensionare pentru bărbați și femei.

Pe de altă parte, dacă sistemul este unul special, până la 15 august 2009, erau aplicabile articolul 141 (acum art. 157 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene) și Directivele 86/378/CEE și 96/97/CE (egalitate privind sistemele profesionale). Ca atare, *legislația Uniunii Europene solicită egalitate de tratament între bărbați și femei, dar doar în ceea ce privește pensiile profesionale.*

Directiva 96/97/CE a modificat Directiva 86/378/CE, pentru a o alinia la articolul 141, astfel cum a fost interpretat de către CJUE. Aceasta restricționa posibilele derogări, deoarece articolul 141 din Tratat impune primirea unei plăți egale pentru o muncă egală atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Aici sunt incluse nu doar plățile directe, ci și alte forme de plată, cum ar fi pensiile profesionale.

Însă, potrivit art. 34 pct. 1 din Directiva 2006/54/CE din 5 iulie 2006

privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, începând cu 15 august 2009, *directivele 75/117/CEE, 76/207/CEE, 86/378/CEE și 97/80/CE se abrogă*, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre în ceea ce privește termenele de transpunere în dreptul intern și de aplicare a directivelor indicate în anexa I, partea B.

Un raționament similar este valabil și pentru dispozițiile art. 21 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (Nediscriminare - (1) Se interzice discriminarea de orice fel, bazată pe motive precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, un handicap, vârsta sau orientarea sexuală. (2) În domeniul de aplicare a tratatelor și fără a aduce atingere dispozițiilor speciale ale acestora, se interzice orice discriminare pe motiv de cetățenie.), *căci s-ar fi putut discuta posibilitatea sesizării CJUE doar dacă recurenta indica o discriminare pe motive de sex, în formularea cererii sale.*

Referitor la „*prevederile art. 119 din Tratatul Uniunii Europene*”, Curtea apreciază că, în fapt, partea are în vedere dispozițiile actuale ale art. 157 ale Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene (ex-articolul 141 TCE) – „(1) Fiecare stat membru asigură aplicarea principiului egalității de remunerare între lucrătorii de sex masculin și cei de sex feminin, pentru aceeași muncă sau pentru o muncă de aceeași valoare. (2) În sensul prezentului articol, prin remunerație se

înțelege salariul sau suma obișnuite de bază sau minime, precum și toate celelalte drepturi plătite, direct sau indirect, în numerar sau în natură, de către angajator lucrătorului pentru munca prestată de acesta. Egalitatea de remunerare, fără discriminare pe motiv de sex, presupune ca: (a) remunerația acordată pentru aceeași muncă plătită la normă să fie stabilită pe baza aceleiași unități de măsură; (b) remunerația acordată pentru aceeași muncă plătită cu ora să fie aceeași pentru locuri de muncă echivalente. (3) Parlamentul European și Consiliul hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară și după consultarea Comitetului Economic și Social, adoptă măsuri necesare pentru a asigura punerea în aplicare a principiului egalității șanselor și al egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește munca și locul de muncă, inclusiv a principiului egalității de remunerare pentru aceeași muncă sau pentru o muncă echivalentă. (4) Pentru a asigura în mod concret o deplină egalitate între bărbați și femei în viața profesională, principiul egalității de tratament nu împiedică un stat membru să mențină sau să adopte măsuri care să prevadă avantaje specifice menite să faciliteze exercitarea unei activități profesionale de către sexul mai slab reprezentat, să prevină sau să compenseze dezavantaje în cariera profesională”.

Nici aici nu poate fi vorba de o discriminare pe motive de sex, în formularea cererii de chemare în judecată și a cererii de recurs, eventualul răspuns al Curții de Justiție a Uniunii Europene nefiind util instanței naționale, în soluționarea procedurii ordonanței președințiale, fie și în recurs.

În ceea ce privește art. 17 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii

Europene (*Dreptul de proprietate (1) Orice persoană are dreptul de a deține în proprietate, de a folosi, de a dispune și de a lăsa moștenire bunurile pe care le-a dobândit în mod legal. Nimeni nu poate fi lipsit de bunurile sale decât pentru o cauză de utilitate publică, în cazurile și condițiile prevăzute de lege și în schimbul unei despăgubiri juste acordate în timp util pentru pierderea pe care a suferit-o. Folosința bunurilor poate fi reglementată prin lege în limitele impuse de interesul general.*), nivelul de protecție al dreptului este similar celui impus de art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, având în vedere blocul de convenționalitate format împreună cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, iar în materia raportului dintre dreptul intern și cel internațional public regula rezultă din prevederile art. 11 din Constituția României, care precizează că, în general, tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern, adică încorporarea le face interpretabile și aplicabile după aceleași reguli ca și toate celelalte norme care provin de la putea de stat. Ca o excepție, art. 20 din Constituție stabilește că tratatele internaționale care reglementează în materia drepturilor omului trebuie interpretate și aplicate în dreptul intern în deplină armonie cu prevederile constituționale și legale, iar, în caz de contraritate sau simple neconcordanțe, prioritate de aplicare vor avea actele internaționale în detrimentul reglementărilor interne, în măsura în care primele cuprind prevederi *mai favorabile*.

Ca atare, nici pentru acest motiv dezlegarea întrebărilor pe care recurenta și le pune în legătura cu

interpretarea dreptului Uniunii Europene aplicabil în speță nu îi este necesară instanței pentru soluționarea litigiului.

b. Prin sentința civilă nr.7868/02.11.2010, pronunțată în dosarul nr.49346/3/2009, Tribunalul București - Secția a VIII-a Civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a respins cererea de ordonanță președințială, formulată de reclamanta C.R.M. în contradictoriu cu pârâta Casa de Pensii a Municipiului București, ca neîntemeiată.

La redactarea considerentelor acestei sentințe, prima instanță a reținut că prin cererea de chemare în judecată, precizată în ședința publică de la 02.11.2010, Tribunalul a fost investit să se pronunțe, pe cale de ordonanță președințială, în baza dispozițiilor art. 581 din Codul de procedură civilă, asupra unei cereri referitoare la suspendarea executării deciziei nr. 214894 din 19.08.2010 și repunerea în plată a deciziei privind pensia de serviciu nr. 214894 din 2007, reactualizată, până la soluționarea irevocabilă a contestației prin care a solicitat anularea acesteia. Potrivit mențiunilor din copia deciziei nr. 214894/2007 emisă de C.P.M.B. - Casa Locală de Pensii Sector 3, reclamanta a fost beneficiara unei pensii de serviciu. Prin decizia nr. 214894/19.08.2010 emisă de Casa Locală de Pensii Sector 3, s-a procedat la recalcularea pensiei de serviciu, în baza prevederilor Legii nr. 119/2010, ale H.G. nr. 737/2010 coroborate cu ale Legii nr. 19/2000, stabilindu-i-se reclamantei o pensie de asigurări sociale în valoare de 725 lei, aferentă unui punctaj mediu anual în valoare de 0,98828 puncte.

În motivarea deciziei, se arată că, în conformitate cu prevederile art. 2 și 4 din Legea nr. 119/2010, pensia de serviciu stabilită prin decizia nr. 214894/14.06.2007 a devenit pensie în înțelesul Legii nr. 19/2000, în cuantumul recalculat prin prezenta decizie. Reclamanta a contestat decizia de recalculare a pensiei nr. 214894/19.08.2010, după cum rezultă din copia cererii depusă la dosar.

A observat Tribunalul București că, potrivit dispozițiilor art. 581 alin.1 din Codul de procedură civilă, instanța va putea să ordone măsuri vremelnice în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări și a reținut că, din dispoziția legală mai sus enunțată, rezultă că, pentru a fi admisibilă cererea de ordonanță președințială trebuie să îndeplinească trei condiții: urgența, caracterul vremelnic și neprejudicarea fondului.

Tribunalul București a făcut precizarea că, analizând condițiile de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială, prin raportare la motivele invocate în susținerea cererii, reține îndeplinirea celor trei cerințe. Astfel, în ceea ce privește urgența cererii, aceasta se justifică prin aceea că reducerea cuantumului pensiei de serviciu și diminuarea acesteia au consecințe asupra mijloacelor necesare traiului, conform precizării reclamantei.

Caracterul vremelnic rezultă din faptul că se solicită să se dispună măsura suspendării executării deciziei nr. 214894/19.08.2010 și asupra repunerii în plată a deciziei privind pensia de serviciu nr. 214894/2007,

reactualizată, până la soluționarea irevocabilă a contestației prin care a solicitat anularea acesteia, fiind așadar limitată în timp. În ceea ce privește neprejudicarea fondului, Tribunalul București a considerat că, prin pronunțarea asupra cererii de suspendare a executării (care reprezintă capătul principal al cererii de chemare în judecată) nu se antamează fondului cererii, deoarece acesta privește legalitatea și temeinicia deciziei de recalculare, a cărei anulare se solicită prin cererea ce formează obiectul altui dosar, ci soluționarea pe fond a ordonanței președințiale se poate face prin pipăirea acestuia.

A menționat că nu a analizat dacă decizia de recalculare pentru care s-a solicitat suspendarea executării este legală și temeinică, nu a stabilit acest lucru, ca să se pună în discuție o eventuală antamare a fondului, ci se va pronunța, în limitele cadrului procesual stabilit de către reclamantă, prin cererea de chemare în judecată astfel cum a fost precizată.

În ceea ce privește cererea privind repunerea în plată a deciziei, Tribunalul București a reținut că aceasta are un caracter subsecvent celei privind suspendarea executării deciziei nr. 214894/19.08.2010, fiind o cerere accesorie, iar nu de sine stătătoare, situație în care prezintă relevanță pentru îndeplinirea cerinței referitoare la neprejudicarea fondului, analizarea capătului principal al cererii de chemare în judecată.

În ceea ce privește fondul ordonanței președințiale, Tribunalul București a motivat următoarele:

Cererea principală așa cum a fost precizată, formulată pe cale de ordonanță președințială, are ca obiect suspendarea executării deciziei nr.

214S94/19.08.2010, până la soluționarea irevocabilă a contestației prin care s-a solicitat anularea acesteia;

Decizia de pensionare este o decizie de recalculare a drepturilor de pensie în baza Legii nr. 119/2010. Ca atare, partea tinde la nepunerea în aplicare a efectelor create de decizie, prin suspendarea vremelnică a acestora, până la soluționarea contestației formulate împotriva ei, și anume în ceea ce privește valoarea pensiei ce i se plătește. Cum efectul creat de decizia de recalculare este acela de plată a pensiei, în forma stabilită prin respectiva decizie, rezultă, implicit, faptul că suspendarea executării deciziei de pensionare, prin care drepturile de pensie ale reclamantei au fost recalculate, ar avea implicații asupra plății pensiei, deoarece actul juridic care stă la baza efectuării plății este însăși decizia de pensionare.

În materie de drepturi de asigurări sociale, instituția suspendării plății pensiei este reglementată prin dispozițiile art. 92 din Legea nr. 19/2000.

Conform dispozițiilor art. 7 alin.1 din Legea nr. 119/2010, procedura de stabilire, plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

În speță, din cererea de chemare în judecată, astfel cum a fost precizată, rezultă că reclamanta tinde implicit la suspendarea vremelnică a plății pensiei stabilite prin decizia de recalculare, până la soluționarea în fond a contestației formulate împotriva acesteia, cu consecința repunerii în plată a pensiei anterioare recalculării.

În consecință, în analizarea cererii, Tribunalul București a avut în vedere

că legiuitorul a stabilit în mod expres care sunt cazurile în care plata pensiei poate fi suspendată, prin dispozițiile art. 92 din Legea nr. 19/2000.

Conform acestei prevederi legale, art. 92 alin.1 din Legea nr. 19/2000, plata pensiei se suspendă începând cu luna următoare celei în care: pensionarul își stabilește domiciliul pe teritoriul unui stat cu care România a încheiat convenție de asigurări sociale, dacă în cadrul acesteia se prevede că pensia se plătește de către celălalt stat; beneficiarul unei pensii anticipate sau al unei pensii anticipate parțiale se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. 1 pct. I și II, cu excepția persoanelor care exercită funcția de consilier local sau consilier județean; beneficiarul unei pensii de invaliditate nu se prezintă la revizuirea medicală periodică; beneficiarul unei pensii de urmaș realizează dintr-o activitate profesională venituri brute lunare mai mari de o pătrime din salariul mediu brut pe economie, stabilit conform art. 5 alin. 3; copilul urmaș nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la art. 66 lit. b și c; soțul supraviețuitor, beneficiarul unei pensii de urmaș, se recăsătorește; beneficiarul unei pensii de invaliditate de gradul I sau II se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. 1 pct. I, II și IV lit. b - f.

Dispozițiile alin. 3 din același text de lege prevăd că suspendarea plății pensiei se poate efectua și la cererea pensionarului, începând cu luna următoare înregistrării cererii.

Așadar, dispoziția legală mai sus menționată prevede o procedură prealabilă pe care beneficiarul prestației trebuie să o îndeplinească, atunci când solicită suspendarea plății pensiei. Or, în speță, această procedură nu rezultă să fi fost parcursă.

Mai mult decât atât, Tribunalul București a apreciat că prevederea legală mai sus menționată nu este incidentă în speță, pentru că reglementarea respectivă se aplică doar în situația în care se solicită suspendarea plății pensiei și nu vizează ipoteza în care se solicită repunerea altui tip de pensie în plată, astfel cum se solicită prin cererea de chemare în judecată.

Din altă perspectivă, trebuie menționat faptul că Legea nr. 19/2000, lege cadru în materie de asigurări sociale, conferă statut de titlu executoriu, în baza art. 187 alin.4 din Legea nr. 19/2000, deciziilor de pensionare prin care se recuperează sumele plătite necuvenit prin intermediul caselor teritoriale de pensii. Decizia de recalculare emisă în baza Legii nr. 119/2010, nu este o decizie care să fie titlu executoriu în sensul dispozițiilor legale mai sus menționate, pentru a fi susceptibilă de a i se cere suspendarea executării, a efectelor create. Or, așa cum anterior s-a menționat, conform dispozițiilor art. 7 alin. 1 procedura de stabilire, plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare. Conform alin.2 din același act normativ, pensiilor prevăzute la art. 2 li se aplică în mod corespunzător dispozițiile din Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează aceste categorii de pensii.

A mai arătat Tribunalul București că, deoarece analizează doar aparența dreptului ce formează obiectul cererii de chemare în judecată, conform art. 581 din Codul de procedură civilă, nu poate să analizeze temeiurile de drept care *vizează exclusiv soluționarea*

fondului cauzei, respectiv legalitatea și temeinicia deciziei de recalculare, altfel decât în limitele ce nu prejudiciază fondul.

În consecință, Tribunalul București a considerat că acțiunea având ca obiect ordonanța președințială privind suspendarea executării deciziei nr. 214894/19.08.2010 este neîntemeiată și va fi respinsă ca atare.

A mai motivat că nu a putut dispune *repunerea în plată* a deciziei de pensionare nr. 214894/2007 reactualizată, anterioară deciziei contestate, deoarece, pe de o parte, cererea de suspendare vremelnică a executării acesteia nu este întemeiată, situație în care, rămânând în plată, cererea accesorie la rândul ei nu poate fi admisă, și, pe de altă parte, decizia a cărei menținere în executare se solicită a fost revocată prin însăși emiterea deciziei contestate (pensia fiind recalculată în baza Legii nr. 19/2000), situație în care menținerea în plată a pensiei stabilite prin decizia revocată, se poate dispune doar după cercetarea fondului cauzei, în măsura în care se va stabili că se impune anularea deciziei care a revocat-o. Deși reclamanta a invocat dispozițiile art. 180 alin. 7 din Legea nr. 19/2000, acestea nu prezintă relevanță în soluționarea cererii de ordonanță președințială, deoarece deși acestea prevăd că în situația în care quantumul pensiilor, stabilit conform alin. 6, este mai mic decât cel stabilit în baza legislației anterioare, se păstrează în plată quantumul avantajos, totuși dispozițiile respective nu au caracter de principiu decât pentru ipoteza enunțată în conținutul ei. Cum dispoziția se referă la quantumul pensiei de asigurări sociale și nicidecum la situația în care se face comparație între pensia de

asigurări sociale și pensia de serviciu, nici această apărare nu este întemeiată.

Tribunalul București a mai arătat că și în situația în care reclamantei i s-ar produce o pagubă iminentă prin plata pensiei recalculate, totuși aceasta ar putea fi reparată prin restituirea sumelor care i s-ar cuveni, în măsura în care soluția ce se va pronunța pe fondul contestației i-ar fi favorabilă.

Că, în ceea ce privește faptul că s-a dispus suspendarea executării H.G. nr. 737/2009, acest fapt nu prezintă relevanță în prezenta speță, în condițiile în care se solicită suspendarea executării pensiei stabilite printr-o decizia de recalculare emisă la data de 19.08.2010, iar suspendarea acestui act normativ s-a dispus ulterior, prin sentința civilă nr. 3811/08.10.2010 pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios administrativ, ceea ce înseamnă că H.G. nr. 737/2009 producea efecte juridice la data emiterii deciziei.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs recurenta-reclamantă C.R.M., solicitând admiterea recursului și modificarea sentinței recurate, în baza art. 312 alin. 3 și următoarele din Codul de procedură civilă.

În susținerea recursului, și-a exprimat dezacordul cu privire la motivarea de fond înscrisă de prima instanță, care i-a respins cererea ca neîntemeiată, în sentința recurată, și a arătat că soluția primei instanțe este nelegală. A menționat că soluția a fost dată cu încălcarea și aplicarea greșită a legii.

Cu privire la cadrul juridic aplicabil în materie, deși Legea nr. 119/2010 a fost declarată constituțională, aceasta conține prevederi ce contravin dispozițiilor din Tratatul de la Lisabona, din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția

pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit art. 11 - care consacră principiul ca aceste norme fac parte din dreptul intern - art. 20 alin. 2 - care stabilește principiul priorității reglementărilor internaționale ratificate de România referitoare la drepturile fundamentale ale omului - și art. 148 alin. 2 din Constituție - care statuează principiul priorității dreptului Uniunii Europene -, în cauză se aplică cu prioritate dispozițiile art. 151 și 155 din Tratatul de la Lisabona, art. 1 din Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 6, 14 și 17 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și prevederile art. 155 lit. d) și f), art. 159, art. 87 și respectiv, art. 180 alin. 7 din Legea nr. 19 din 2000 privind sistemul public de pensii și art. 403 alin. 1-3 din Codul de procedură civilă.

Legiuitorul nu a prevăzut în cazul deciziilor pentru stabilirea drepturilor de pensie vreo excepție cu privire la nesusceptibilitatea acestora de a fi supuse procedurilor speciale reglementate prin Codul de procedură civilă, așa cum este cazul, în speță, al ordonanței președințiale. Sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a ordonanței președințiale, referitoare la urgenta, paguba iminentă, vremelnicia soluției și neabordarea fondului cauzei, astfel cum sunt acestea reglementate de art. 581 din Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 180 alin. 7 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 01 aprilie 2000, dacă prin schimbarea sistemului de calcul al pensiei rezultă un quantum mai mic al acesteia, “se

păstrează în plată quantumul avantajos”.

Conform art. 159 din Legea nr. 19/2000, “Cererile în fața oricăror organe sau instanțe, precum și toate actele procedurale în legătură cu litigiile, având ca obiect drepturi sau obligații de asigurări sociale, sunt scutite de orice fel de taxă de timbru”.

De asemenea, prin art. 7 din Legea nr. 119/2010 s-a statuat că “procedura de stabilire, plata, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare”.

Dreptul la pensia de serviciu face parte din Pilonului I - Comunitatea Economică Europeană - astfel încât, prin Legea nr. 119/2010 și H.G. nr. 737/2010 sunt încălcate prevederile Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană referitoare la principiul priorității dreptului Uniunii Europene față de orice act normativ național și, pe cale de consecință, garantarea stabilității statutului juridic al cetățeanului român în calitatea sa de cetățean european - în ceea ce privește pensiile de serviciu, ceea ce înseamnă o negare corespunzătoare a eficienței obligațiilor asumate necondiționat și irevocabil de România prin Tratat punându-se astfel în pericol înseși bazele Uniunii Europene și respectiv a apartenenței la aceasta.

Curtea de Justiție a Comunităților Europene a decis că instanțele naționale sesizate cu un potențial conflict între norme din dreptul intern și norme din dreptul Uniunii Europene au obligația de a înlătura de la aplicare pe cele din dreptul intern și de a da sistematic prioritate celor izvorâte din dreptul Uniunii Europene. Astfel, chiar

dacă norma internă ar fi conformă prevederilor Constituționale, ea este inaplicabilă pe plan intern din punctul de vedere al reglementărilor Uniunii Europene.

Conform articolul 6 din Convenție, recurenta are dreptul la un proces echitabil în vederea protejării drepturilor și libertăților sale: "Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială. instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil";

De asemenea, prin articolul 14 din aceeași Convenție, este interzisă discriminarea, în sensul că "exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație".

Astfel, potrivit prevederilor articolul 17 din Convenție, nicio dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această convenție.

În mai multe cauze (*Gaygusuz c. Austriei, 1996, Stubbings ș.a. c. Marii Britanii, 1996, Andrejeva c. Letoniei, 2009 și Muller c. Austriei, 1974*), Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la pensii de serviciu - a statuat că pensia constituie un drept patri-

monial în sensul art.1 din Protocolul adițional la Convenție, iar recalcularea acesteia în minus constituie o încălcare a acestui drept câștigat. De asemenea, prin aceleași decizii, s-a arătat că "o reducere substanțială a nivelului pensiei ar putea fi considerată ca afectând substanța dreptului de proprietate și chiar însuși a dreptului de a rămâne beneficiar al sistemului de asigurări la bătrânețe".

Pensia de serviciu obținută de recurenta-contestatoare în condițiile Legii nr. 567/2004 reprezintă proprietatea sa, acest drept fiindu-i protejat prin art. 1 din Protocolul adițional nr.1 la Convenție, care stipulează că "orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale".

Decizia nr. 214894/19 august 2010, prin care s-a procedat la recalcularea pensiei, conform prevederilor din Legea nr.119/2010 și H.G. nr. 737/2010, fiindu-i stabilită o nouă pensie în cuantum de numai 2582,00 lei, nu este definitivă, fiind supusă controlului judiciar în ceea ce privește legalitatea și temeinicia acesteia în cadrul contestației formulate și înregistrate la Tribunalul București.

În ceea ce privește suspendarea executării deciziei nr. 214894 din 19.08.2010, până la soluționarea irevocabilă a contestației prin care recurenta a solicitat anularea acestei decizii, arată că, prin decizia nr. 214894 din 19.08.2010, emisă în baza Legii nr.119/2010 și a cărei suspendare o solicită, s-a procedat la executarea acesteia silită, în ceea ce privește pensia de serviciu obținută în condiții legale și care constituie proprietatea recurentei.

Astfel, condițiile stipulate în art. 581 din Codul de procedură civilă sunt pe deplin îndeplinite: urgența se datorează

În special reducerii excesive a cuantumului pensiei de care a beneficiat inițial, recalcularea pensiei sale de serviciu și diminuarea acesteia de la suma de 5596 la suma de 2582 lei o pune pe recurentă într-o situație patrimonială insurmontabilă, de a nu mai avea mijloacele necesare traiului și de a se întreține, de a achita cheltuielile strict necesare lunare privind tratamentul medical, achiziționarea medicamentelor, plata facturilor pentru utilități (gaze, apă, lumină, telefon ș.a.). Prin menținerea deciziei emise în baza Legii nr.119/2010, există riscul de a se produce o paguba iminentă și care nu ar putea fi reparată decât mult mai târziu, iar prejudiciul ar putea fi realmente ireparabil. În ceea ce privește vremenicia, recurenta a arătat că suspendarea deciziei de recalculare operează numai până la soluționarea definitivă și irevocabilă a contestației promovate împotriva acesteia, deci până la tranșarea fondului. Cu privire la neprejudicarea fondului cauzei, recurenta a precizat că în speța de față se impune numai un examen sumar, pentru a se stabili dacă există aparență de drept și dacă justifică un interes legitim pentru a se menține o anumită stare de fapt sau de drept. Prin urmare, este mai mult decât evident că rezolvarea acestei situații complexe reclamă deplină urgență, neexistând posibilitatea vreunei amânări, cât timp plățile lunare de efectuat au caracter succesiv și nu pot fi în vreun fel evitate sau măcar întrerupte. Producerea unei pagube iminente este mai mult decât evidentă deoarece s-ar ajunge la situația de a nu putea efectua plata debitelor și de a intra în procedura executării silite.

Recurenta a menționat că în toate celelalte state membre ale Uniunii

Europene toate pensiile de serviciu sunt recunoscute și plătite în continuare, numai în România s-a dispus anularea acestora în mod abuziv, neconstituțional, nelegal și contrar normelor dreptului Uniunii Europene și normelor internaționale ratificate de țara noastră.

Cu privire la capătul de cerere privind repunerea în plată a deciziei privind pensia de serviciu acordată în temeiul Legii nr. 567/2004, arată următoarele:

Dispozițiile Legii nr.567/2004 nu au fost abrogate prin Legea ordinară nr.119/2010 și nici nu se putea abroga o prevedere dintr-o lege organică printr-o lege ordinară.

Prin transpunerea în dreptul intern a Directivelor 86/378/CEE și 96/97/CE, România, ca stat membru al Uniunii Europene, a recunoscut implementarea în sistemul național de pensii a pensiilor de serviciu ca drepturi conferite cetățenilor săi, cetățeni ai Uniunii Europene, de dreptul Uniunii Europene.

Astfel, pensia recurentei de serviciu acordată în mod corect, în baza Legii nr. 567/2004, se află sub protecția prevederilor din Tratatul Uniunii Europene, fiind aferentă celor 4 libertăți fundamentale consacrate prin Tratatul de la Roma din 1950 privind instituirea Comunității Economice Europene - Pilonul fiind integral comunitarizat.

Aplicarea atât a H.G. nr.737/2010, cât și a H.G. nr.735/2010 a fost suspendată, după cum urmează: Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, prin sentința civilă nr. 3811 din 08.10.2010, pronunțată în dosarul nr. 7142/2/2010, a admis cererea formulată de Asociația Națională a Pensionarilor din Serviciul Auxiliar de Specialitate al Instanțelor Judecătorești și al Parchetelor în

contradictoriu cu pârâțul Guvernul României; totodată, a respins excepția lipsei calității de reprezentant și a lipsei de interes, precum și cererea de intervenție în interesul pârâtului formulată de intervenientul M.M.P.S.; a dispus suspendarea executării H.G. nr. 737/ 2010 privind metodologia de recalculare a categoriilor de pensii de serviciu prevăzute la art. 1 lit. c)- h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 528 din 29 iulie 2010, până la pronunțarea instanței de fond.

Arată recurenta că, în ceea ce privește faptul că s-a dispus suspendarea executării H.G. nr.737/2010, Tribunalul București a concluzionat că acest fapt nu prezintă relevanță în prezenta speță, în condițiile în care se solicită suspendarea executării pensiei stabilite printr-o decizie de recalculare emisă la data de 19.08.2010, iar suspendarea acestui act normativ s-a dispus ulterior, prin sentința civilă nr. 3811/08.10.2010 pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, după cum rezultă din certificatul de grefă, ceea ce înseamnă că H.G. nr. 737/ 2010 producea efecte juridice la data emiterii deciziei.

Dar recurenta consideră că soluția Tribunalului București, criticată ca nelegală, este evidențiată astfel ca nelegală și prin această motivare din care rezultă că suspendarea H.G. nr. 737/2010 în baza Legii nr. 554/2004 nu prezintă relevanță juridică, soluția pronunțată de Curtea de Apel București fiind în opinia primei instanțe neeficientă juridic, neopozabilă acestuia sau intimitei.

De asemenea, recurenta a menționat că și Curtea de Apel Cluj -

Secția Contencios administrativ și fiscal, prin sentința din 28 septembrie 2010, pronunțată în dosarul nr. 1371/ 33/2010, a respins excepția inadmisibilității cererii și a admis cererea reclamanților H.V., S.G., T.Ș., P.I., B.I., Ș.M.M. și V.V. în contradictoriu cu pârâțul Guvernul României. Totodată, a respins cererea de intervenție în interesul pârâtului formulată de intervenientul M.A.I.. De asemenea, a dispus suspendarea executării H.G. nr. 735/2010 pentru recalcularea pensiilor stabilite potrivit legislației privind pensiile militare de stat, a pensiilor polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, conform Legii nr. 119/ 2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, până la pronunțarea instanței de fond.

Intimata Casa de Pensii a Municipiului București a formulat concluzii scrise prin care a solicitat respingerea ca inadmisibilă a cererii de ordonanță președințială formulată de recurentă.

Analizând actele și lucrările dosarului din perspectiva criticilor formulate și a dispozițiilor art. 304¹ din Codul de procedură civilă, Curtea a găsit recursul formulat ca fiind fondat, în considerarea art. 306 alin. 2 și 3, 304 pct. 7 și 9 Codul de procedură civilă, deoarece în mod greșit instanța de fond a respins acțiunea recurente- reclamante ca neîntemeiată, când aceasta trebuia respinsă ca inadmisibilă, față de dispozițiile art. 581 Codul de procedură civilă privind condițiile speciale de exercițiu ale cererii de ordonanță președințială.

În motivarea oferită soluției, prima instanță vedește că se află în dificultate asupra motivării respingerii acțiunii ca neîntemeiate pe baza art. 581 din Codul de procedură civilă, aducând în

prim plan ca motive de netemeinicie alte texte legale, art. 92 din Legea nr. 19/2000 și art. 187 alin.4 din Legea nr. 19/2000, fără a face în vreun fel legătura acestora cu ordonanța președințială pretinsă în acțiunea precizată.

Prima instanță a făcut și o analiză a condițiilor de admisibilitate a ordonanței președințiale, observându-se că, potrivit celor menționate în jurisprudență, a acordat cuvântul părților și pe aceste condiții de admisibilitate, dar în mod greșit a apreciat în final că cererea reclamantei așa cum a fost formulată pe calea ordonanței președințiale nu ar prejudeca fondul, deși însăși observase totuși că pune în discuție legalitatea deciziei ce făcea obiectul procesului separat de fond.

Totodată prima instanță împletește, în considerente, motive de inadmisibilitate clară a cererii de ordonanță președințială, pe care formal le numește motive care arată caracterul neîntemeiat al acțiunii (spre exemplu, surprinde că, în capătul de cerere prin care reclamanta pretinde repunerea provizorie în plată a pensiei pe care a avut-o anterior deciziei de revizuire a pensiei aflate în plată, se solicită tranșarea fondului litigiului) cu motive de netemeinicie (sens în care menționează că „deși reclamanta a invocat dispozițiile art. 180 alin.7 din Legea nr. 19/2000, text, de altfel, invocat de reclamantă în coroborare cu o multitudine de acte normative naționale și europene, acestea nu prezintă relevanță în soluționarea cererii de ordonanță președințială, deoarece deși prevăd că în situația în care quantumul pensiilor, stabilit conform alin. (6), este mai mic decât cel stabilit în baza legislației anterioare, se păstrează în plată quantumul

avantajos, totuși dispozițiile respective nu au caracter de principiu decât pentru ipoteza enunțată în conținutul ei) în ciuda faptului că asemenea motive de fond nu pot fi analizate și tranșate în favoarea unei părți și în defavoarea celeilalte decât într-o acțiune prin care se soluționează fondul litigiului - de anulare a deciziei de revizuire (recalculare) și de plată a pretențiilor bănești până la nivelul pensiei anterioare emiterii acestei decizii ce se cere anulată.

Într-adevăr, așa cum observase prima instanță, decizia a cărei suspendare provizorie se solicita nu era o decizie de recuperare a unui debit cu titlu executoriu de către Casa de Pensii, ci doar recalcula pensia recurentei-reclamante.

Tot real este, însă, așa cum a arătat recurenta-reclamantă în recurs, că, decizia în speță nu era definitivă (în accepțiunea art.88 din Legea nr.19/2000), dar ea era executorie, în sensul că, deși era susceptibilă de atacare cu contestație, proces de fond pe care recurenta l-a demarat separat, ea, potrivit legii în temeiul căreia a fost emisă, a pus imediat în *plată* pensia pe care a stabilit-o.

Așadar, decizia a cărei suspendare se solicită este un act juridic cu efecte juridice în curs. Cerându-se de recurenta-reclamantă suspendarea acestei decizii și repunerea în plată a pensiei stabilită prin decizia anterioară, care și-a încetat efectele la aceeași data când decizia contestată a început să-și producă efectele juridice, pe calea ordonanței președințiale, prima instanță trebuia să analizeze în detaliu dacă sunt sau nu îndeplinite condițiile speciale de admisibilitate prevăzute de art. 581 din Codul de procedură civilă.

Aceste condiții speciale de admisibilitate prevăzute de art. 581 din

Codul de procedură civilă nu erau îndeplinite întocmai în cererea reclamantei, așa cum a fost formulată. Tribunalul București a procedat nelegal, respingând cererea de ordonanță președințială ca neîntemeiată, în loc să o rețină în pronunțare pe excepția referitoare la admisibilitatea ei, conform art. 137 alin. 1 din Codul de procedură civilă și să o respingă, ca inadmisibilă, față de situația că prevederile Codului de procedura civilă instituie, în art. 581, condiții speciale pentru demararea cererii de ordonanță președințială, menționând că instanța va putea să ordone măsuri vremelnice în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări. Cererea de ordonanță președințială se va introduce la instanța competentă să se pronunțe asupra fondului dreptului. Ordonanța va putea fi dată și fără citarea părților și chiar atunci când există judecată asupra fondului. Din textul legal menționat rezultă că, pentru exercitarea cererii, câteva condiții cumulative se cer a fi îndeplinite, așa cum doctrina și jurisprudența le-a împărțit unitar: urgența, caracterul vremelnic și neprejudicarea fondului.

În speță, singura condiție îndeplinită era cea a caracterului vremelnic al măsurii pretinse de reclamantă a se dispune de instanța de fond, pe un termen determinabil - până la soluționarea procesului de fond pornit pe cale separată pentru anularea deciziei de recalculare a pensiei.

Dar, pentru ca cererea reclamantei să fie admisibilă și să fie soluționată prin ordonanță președințială, este necesar, în același timp, ca ordonanța să fie

urgentă și prin soluționarea ei să nu se prejudice fondul litigiului.

Aprecierea condițiilor de admisibilitate trebuie făcută în concret, nu generic.

Condiția urgenței nu trebuie să fie confundată cu celeritatea judecării de fond. Celeritatea, în sensul soluționării procesului civil în termenul rezonabil, poate fi obținută de reclamantă prin alte remedii procesuale - cereri de preschimbare motivată a termenelor judecării de fond - iar nu prin tranșarea pe fond a problemei în favoarea sa prin ordonanță președințială. Instanța este obligată să arate împrejurările concrete din care a tras concluzia că este îndeplinită cerința urgenței. Or în speță, prima instanță a arătat doar că „în ceea ce privește urgența cererii aceasta se justifică prin aceea că reducerea cuantumului pensiei de serviciu și diminuarea acesteia, are consecințe asupra mijloacelor necesare traiului, conform precizării reclamantei”. Apoi, spre finalul considerentelor a menționat că „și în situația în care reclamantei i s-ar produce o pagubă iminentă prin plata pensiei recalculate, totuși aceasta ar putea fi reparată prin restituirea sumelor care i s-ar cuveni, în măsura în care soluția ce se va pronunța pe fondul contestației i-ar fi favorabilă”. Pe aceste aspecte, a încuviințat și proba cu înscrisurile atașate de reclamantă în copie acțiunii. Aceste înscrisuri indică doar care au fost cheltuielile reclamantei pentru utilități între noiembrie 2009-martie 2010 și nu vizează practic perioada de incidență a deciziei a cărei suspendare o cere, la dosar nefiind depuse niciun fel de înscrisuri pentru vreo cheltuială medicală invocată în cererea introductivă.

Așa cum se arată în doctrină și se aplică unitar în practică, cea de-a treia

condiție de admisibilitate - *neprejudicarea fondului* - decurge atât din condiția referitoare la caracterul vremelnic al măsurii ce urmează a fi dispusă, cât și din prevederea legală conform căreia ordonanța va putea fi dată chiar și atunci când există judecată asupra fondului.

Ignorând condițiile de admisibilitate ale cererii sub acest aspect, Tribunalul București a ignorat practic că repunerea în plată a pensiei anterioare, așa cum pretindea reclamanta, nu putea fi decât subsecventă soluționării unei acțiuni de anulare a deciziei contestate de recalculare a pensiei (Tribunalul nu putea dispune repunerea în plată a unei pensii mai vechi, existente anterior dar care își încetase existența, decât dacă aprecia că un act juridic - decizia de recalculare - este nul, în condițiile în care art. 4 din Legea nr. 119/2010 produsese deja efectul încetării pensiei anterioare, ceea ce nu putea face pe calea ordonanței președințiale care nu-i permite să anuleze un act ci doar să „pipăie fondul” - adică să observe dacă există și, în caz afirmativ, în favoarea căreia părți există dreptul aflat în litigiu), și în final Tribunalul București a respins cererea, ca neîntemeiată, oferind o motivare contradictorie (cumulând motive atât de inadmisibilitate cât și de temeinicie). Lipsa îndeplinirii cumulative a condițiilor urgenței și neprejudicării fondului, condiții pretinse de art. 581 din Codul de procedură civilă, ar fi fost mai simplu a fi observată dacă Tribunalul București ar fi constatat că pentru plata la termenele lunare a pensiei sale, în condițiile prelungitelor dezbateri publice asupra recalculării pensiilor speciale, reclamanta avusese la dispoziție deja o procedură care îi permitea din timp analiza cererii de plată a pensiei în cuantumul pe care îl

pretinde prin ordonanța președințială, pe care însă nu o utilizase, art. 110 din Codul de procedură civilă.

Suspendarea executării (plății) deciziei de recalculare. În baza art. 581 din Codul de procedură civilă, care, fiind comunicată reclamantei de pârâtă, producea efecte asupra acesteia (conform cuponului de pensie de la fila 12 din dosarul de fond), putea avea ca efect doar suspendarea plății pensiei recalculate și nu putea avea ca efect începerea plății unei alte pensii, mai mari, în condițiile în care art. 4 alin. 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, a realizat deja încetarea pensiei anterioare și în condițiile lipsei unei dispoziții de fond a instanței căreia i s-a dedus fondul pretențiilor bănești, care eventual să rezolve contradicția dintre art. 4 alin. 3 din Legea nr. 119/2010 și art. 1 din Protocolul Adițional nr. 1 la CEDO, respectiv art. 17 alin. 1 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, în condițiile art. 11 și 20 din Constituție. Așadar, având ca efect doar suspendarea plății pensiei recalculate, suspendarea executării deciziei de recalculare în baza art. 581 din Codul de procedură civilă nu era o cerere urgentă. Sub acest aspect, erau relevante prevederile art. 92 alin. 3 din Legea nr. 19/2000, căci, putând obține oricând suspendarea plății pensiei (lucru care, de altfel, nu era cel vizat ca finalitate a cererii de reclamantă, cel urmărit fiind repunerea în plată a pensiei anterioare) printr-o simplă cerere pe care o poate depune la pârâtă, reclamanta nu justifica urgența unei cereri de ordonanță președințială care să-i suspende executarea plății pensiei din decizia recalculeată - nu sub aspecte de netemeinicie la a cărei analiză prima instanță nu mai era îndreptățită.

Motivele pe care acțiunea trebuia respinsă, cum s-a arătat mai sus de Curte, sunt într-adevăr de inadmisibilitate, iar nu de netemeinicie. Încălcarea legii pe aceste aspecte, respingerea în mod greșit a acțiunii, ca neîntemeiată, în loc de inadmisibilă, va fi înlăturată de instanța de recurs, în aplicarea art. 304 pct. 7 și 9 din Codul de procedură civilă, cu antrenarea înlăturării motivelor de netemeinicie aplicate în mod greșit în cadrul cererii de ordonanță președințială inadmisibilă, de prima instanță, care a tins să justifice restrângerea dreptului la pensie al reclamantei, astfel încât asemenea motive de temeinicie cu privire la principiul înlăturat al menținerii în plată a cuantumului avantajos al pensiei de stat, rezultat în realitate din art. 1 din Protocolul Adițional nr. 1 la CEDO și aplicat constant în timp în domeniul ocrotirii valorii patrimoniale a pensiei de legislația internă, O.U.G. nr. 4/2005, O.U.G. nr. 19/2007, art. 180 alin. 7 din Legea nr. 19/2000, care o nemulțumesc pe recurentă vor fi lăsate spre judecata amplă de fond dintre reclamantă și pârâtă în acțiunile reclamantei pe care le-a avut sau după caz le va avea la dispoziție în măsura în care va aprecia justificat.

Instanța de recurs mai notează că, în raport cu această situație de drept, cererea recurente-reclamante de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară referitoare la art. 17 alin.1 și art. 21 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și la prevederile din Directiva nr.79/7/CEE, privind principiul egalității de tratament între femei și bărbați, și Directiva nr. 86/378/CEE, modificată prin Directiva nr. 96/97/CEE, privind aplicarea principiului egalității în schemele ocupaționale de securitate

socială, atașată recursului la data de 9.12.2010, pe lângă faptul că parțial nu este pertinentă soluționării cererii de ordonanță președințială, deoarece aceasta cerere de ordonanță președințială nu invocă o discriminare sau inegalitate pe motive de sex a recurente-reclamante care să atragă incidența celor 3 directive ale Uniunii Europene înscrise în întrebarea preliminară, nefiind formulată într-un cadru procesual care să permită stabilirea urgentă și provizorie a unor măsuri de către instanța națională care să nu prejudice fondul pretențiilor, întrebarea înscrisă de recurentă neputând duce la dezlegarea cererii de ordonanță președințială așa cum a fost formulată, ci fiind formulată într-o cerere ce nu îndeplinește condițiile art. 581 din Codul de procedură civilă, care reglementează ordonanța președințială, și de aceea se respinge ca inadmisibilă, a fost respinsă, ca rămasă fără obiect, deoarece un asemenea incident procedural - sesizarea CJUE cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare - nu s-ar putea realiza decât într-un proces național legal demarat. Aceeași soluție, referitoare la respingerea cererii de sesizare a CJUE, ca fiind lipsită de obiect, se impune și în considerarea celor stabilite de însăși Curtea de Justiție a Uniunii Europene care, în cauza CILFIT a arătat la paragraful 10 că "rezultă din raportul dintre alin. 2 și 3 din art. 177 (actual art. 267 din T.F.U.E.) că organele jurisdicționale de drept intern avute în vedere de alin. 3 beneficiază de aceeași putere de apreciere ca toate celelalte organe jurisdicționale de drept intern în ceea ce privește evaluarea necesității pronunțării unei decizii de interpretare a dreptului Uniunii Europene pentru a le permite pronunțarea deciziei lor. Prin

aceasta, organele de jurisdicție respective nu sunt obligate să trimită o cerere de interpretare de drept al Uniunii Europene ridicată în fața lor dacă respectiva chestiune nu este pertinentă, adică în cazul în care răspunsul la întrebarea respectivă, indiferent care ar fi el, nu ar putea avea nicio influență asupra soluționării litigiului, deoarece un asemenea incident procedural - sesizarea CJUE cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare - nu s-ar putea realiza decât într-un proces național demarat cu respectarea regulilor de procedură aplicabile, nu într-o cerere de ordonanță președințială ce nu îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute la art. 581 din Codul de procedură civilă.

Neinsistând asupra excesului de zel în ce privește admiterea unui recurs, doar pentru a schimba o soluție din netemeinicie în inadmisibilitate (în culmea fericirii, părții i s-a și admis recursul, deși n-a câștigat nimic), nu putem să nu remarcăm soluția cu totul originală găsită referitor la cererea de sesizare a CJUE cu o întrebare preliminară.

Practic o instanță din România pronunță soluția pricinii, după care se trezește că a mai rămas nesoluționată o "ciudată" cerere premergătoare, pe care o respinge en fanfare, ca rămasă fără obiect.

Pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil și de societate, în general, drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor.

Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de

Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești concluzionează că motivarea permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului.

Firește că profesionalismul judecătorului este prima garanție a unei hotărâri de calitate.

Dar cum se poate aprecia acest lucru când o instanță de ultim grad nu este capabilă să facă măcar o paralelă cu mecanismul excepției de neconstituționalitate din dreptul intern, pentru a înțelege cumva fundamentele întrebării preliminare?

Orice alt comentariu este inutil.

c. O soluție similară a fost adoptată prin decizia civilă nr. 4561/R/28 octombrie 2010 pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VII-a civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale

Prin sentința civilă nr. 253/LM/23.03.2010 pronunțată în dosarul nr. 116/122/2010, Tribunalul Giurgiu – Secția civilă a respins acțiunea formulată de reclamantul T.I., prin care acesta a solicitat ca instanța să constate neconformitatea dreptului intern cu dreptul Uniunii Europene și, pe cale de consecință, să dispună obligarea pârâtului la plata de daune cominatorii de 2.564 lei lunar, să constate încălcarea drepturilor fundamentale ale sale, la muncă, pensie și nediscriminare, precum și să constate dreptul său de a cumula salariul cu pensia, în contradictoriu cu pârâtul Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice, ca nefondată.

În motivarea acestei soluții, s-a arătat că, prin decizia nr. 132501/

08.12.2009 emisă de Ministerul Administrației și Internelor – Casa de Pensii s-au suspendat drepturile de pensie ale reclamantului T.I., ca urmare a exprimării opțiunii în sensul continuării activității în cadrul Tribunalului Giurgiu în calitate de informatician și a suspendării plății pensiei, conform declarației din data de 08.12.2009. Reclamantul este încadrat în funcția de informatician în cadrul Tribunalului Giurgiu, acesta fiind totodată beneficiar al dreptului la pensie, iar cuantumul pensiei pe care o încasa și salariul cu care este remunerat avea o valoare mai mare decât salariul mediu brut pe economie. În acest context, sunt aplicabile dispozițiile art.18 alin.1 din Legea nr. 329/2009, conform cărora „pensionarii prevăzuți la art. 17 alin. 2 lit. a care desfășoară activități profesionale pe bază de contract individual de muncă, raport de serviciu sau în baza actului de numire în funcție au obligația ca, în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentului capitol, să își exprime în scris opțiunea între suspendarea plății pensiei pe durata exercitării activității și încetarea raporturilor de muncă, de serviciu sau a actului de numire în funcție, dacă nivelul pensiei nete aflate în plată depășește nivelul salariului mediu brut pe economie utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat, aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat”.

Reclamantul și-a exprimat opțiunea în sensul suspendării plății pensiei și continuării raporturilor de muncă, în acest context, fiind emisă decizia anterior menționată privind suspendarea dreptului la pensie.

A arătat instanța de fond că acțiunea reclamantului era nefondată, pe baza următoarelor aspecte:

În primul rând, acțiunea reclamantului este lipsită de un obiect concret, cel puțin sub aspectul primului capăt de cerere, acesta solicitând practic să se constate inaplicabilitatea dreptului intern – Legea nr. 329/2009 în ceea ce îl privește, fără însă a deduce judecății o anumită situație juridică, deși i s-a acordat termen, punându-i-se în vedere să precizeze acțiunea. În speță, s-ar fi putut pune în discuție aplicabilitatea directă a dreptului Uniunii Europene, cu aplicarea prioritara a acestuia față de dreptul intern, însă numai în ipoteza în care reclamantul ar fi contestat decizia prin care i s-a suspendat plata pensiei, în cadrul unui litigiu în contradictoriu cu emitentul actului, lucru care nu s-a întâmplat. Doar într-un asemenea context, instanța ar fi avut posibilitatea de aplica dreptul Uniunii Europene și a înlătura dispozițiile din dreptul intern, dacă acestea ar fi fost în contradicție cu dreptul Uniunii Europene, dar nicidecum într-o acțiune formulată la modul generic „acțiune în constatarea neconformității dreptului intern cu dreptul Uniunii Europene”, instanța nu se poate pronunța în acest sens, nefiind sesizată cu o pretenție concretă.

Aspectele invocate de către reclamant, privind o eventuală neconcordanță a Legii nr. 329/2009 cu dispozițiile constituționale, nu pot fi invocate în fața instanțelor de drept comun, doar judecătorul constituțional având abilitatea de a se pronunța cu privire la conformitatea unui act normativ cu legea fundamentală, însă acesta nu a invocat excepția de neconstituționalitate.

Mai mult, nu trebuie ignorat faptul că măsurile instituite de legiuitor prin Legea nr. 329/2009 au caracter excepțional, stând în puterea sa să

adopte diverse măsuri în vederea reducerii efectelor crizei economice și îndeplinirii obligațiilor ce rezultă din memorandumul de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, încheiat la București și Bruxelles în data de 23 iunie 2009, și din Acordul stand-by încheiat între România și Fondul Monetar Internațional.

Împotriva acestei sentințe, recurentul-reclamant T.I. a declarat recurs, înregistrat pe rolul Curții de Apel București – Secția a VII-a Civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale sub nr. 166/122/2010.

În motivare, Curtea de Apel București a reținut că prima instanță a ignorat dispozițiile art. 111 din Codul de procedură civilă, care sunt incidente în cauză. În motivarea oferită soluției, prima instanță vădește că se află în dificultate asupra motivării respingerii acțiunii ca nefondate, deși reținuse just că este o acțiune în constatare. Astfel, împletește, în considerente, motive de inadmisibilitate a acțiunii în constatare pe care formal le numește motive care arată caracterul nefondat al acțiunii (surprinde că acțiunea nu are un obiect concret, că nu este dedusă judecării o acțiune în realizare pe care reclamantul o avea la dispoziție), cu motive de netemeinicie (sens în care menționează că "nu trebuie ignorat faptul că măsurile instituite de legiuitor prin Legea nr.329/2009 au caracter excepțional, stând în puterea sa să adopte diverse măsuri în vederea reducerii efectelor crizei economice și îndeplinirii obligațiilor ce rezultă din memorandumul de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, încheiat la București și Bruxelles în data de 23 iunie 2009, și din Acordul stand-by încheiat între România și

Fondul Monetar Internațional") în ciuda faptului că asemenea motive de netemeinicie nu pot fi analizate și tranșate în favoarea unei părți și în defavoarea celeilalte într-o acțiune în constatare care nu îndeplinea condițiile legale de admisibilitate.

Tribunalul a procedat nelegal respingând acțiunea în constatare ca nefondată, în loc să pună în discuție excepțiile referitoare la admisibilitatea ei și să o respingă ca inadmisibilă, față de situația că prevederile Codului de procedură civilă instituie în art. 111, teza a doua, principiul subsidiarității acțiunii în constatare față de cererea de realizare a dreptului, spunând că această cerere nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului, și că din textul legal menționat rezultă că, pentru exercitarea acțiunii în constatare, câteva condiții cumulative se cer a fi îndeplinite: partea să nu poată cere realizarea dreptului; partea să justifice un interes juridic personal; prin acțiune să nu se urmărească constatarea existenței sau inexistenței unei stări de fapt.

Pentru ca acțiunea în constatare să fie admisibilă, este necesar, așadar, pe de o parte, ca reclamantul să nu fi dispus niciodată și în mod efectiv de o acțiune în realizarea dreptului său, iar pe de altă parte să justifice un interes juridic - personal, născut, actual.

Dacă însă o astfel de acțiune în realizare există, dar nu mai poate fi exercitată de reclamant din diverse motive (este prea costisitoare, a fost respinsă o dată o astfel de acțiune și deci nu mai poate fi exercitată o a doua, căci s-ar opune autoritatea de lucru judecat, este tardivă, s-a prescris etc.), atunci acțiunea în constatare nu este admisibilă.

Ignorând condițiile de admisibilitate ale acțiunii în constatare sub acest

aspect, Tribunalul, deși a observat corect ca reclamantul avea la dispoziție acțiunea de a cere realizarea dreptului la pensie invocată în acțiunea în constatare, prin restituirea pensiei suspendate, cum sesizează și recurentul-reclamant în recurs, accesorie acțiunii de anulare a deciziei de suspendare a plății pensiei, deținută de reclamant în loc de niște acțiuni în constatarea dreptului reclamantului de a cumula pensia cu salariul și în constatarea încălcării de stat a unor drepturi fundamentale, la muncă, la proprietate asupra pensiei, la nediscriminare, pe care acesta le formula cu încălcarea art. 111 din Codul de procedură civilă, a respins acțiunea în constatare ca nefondată, oferind o motivare contradictorie (cumulând motive atât de inadmisibilitate cât și de temeinicie).

De asemenea, ignorând condițiile de admisibilitate ale acțiunii, pentru capătul de cerere în care reclamantul solicita pronunțarea unei hotărâri care să admită acțiunea în constatarea neconformității dreptului intern cu dreptul Uniunii Europene și să dispună, în consecință, obligarea pârâtului la plata de daune cominatorii pe lună de întârziere până la modificarea legislației interne, deși a observat corect că reclamantul nu deducea judecării o cerere în care să aibă un interes juridic personal, ci o cerere privind un interes general, referitor la legislația internă a statului (reținând că cererea reclamantului nu avea un obiect concret), tribunalul a respins acțiunea în constatare ca nefondată, oferind o motivare contradictorie (cumulând motive atât de inadmisibilitate cât și de temeinicie), în loc să pună în discuție excepția inadmisibilității cu privire la lipsa de interes juridic personal a reclamantului pentru acest capăt de

cerere generică și să-l respingă de asemenea, ca inadmisibil, deoarece nu doar că reclamantul avea la dispoziție acțiuni în realizare (fie într-un proces de contestare a deciziei de suspendare a pensiei din cauza cumulului, fie într-un proces de contestare a unei decizii de încetare a contractului individual de muncă din cauza cumulului, cerând restituirea drepturilor bănești neachitate cu titlu, după caz, de pensie sau de salariu), dar reclamantul nu avea în cererea de constatare a neconformității dreptului intern cu dreptul Uniunii Europene, cu consecința plății de daune cominatorii până la modificarea legislației statului, un interes juridic personal, persoanele care au inițiativă legislativă fiind prevăzute în Constituție și între acestea neregăsindu-se reclamantul singur, printr-o acțiune în constatare la instanță. Interesul este juridic atunci când este în legătură cu un drept prevăzut de lege și este personal atunci când aparține efectiv și exclusiv persoanei care îl invocă, ceea ce nu este cazul în speță.

Față de cele reținute, conform art. 312 alin. 3 din Codul de procedură civilă, raportat la art. 304 pct. 9 și 7 din Codul de procedură civilă, se va modifica în tot sentința recurată, urmând a se respinge acțiunea reclamantului T.I. în contradictoriu cu pârâtul Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice, ca inadmisibilă, capătul de cerere vizând cheltuielile de judecată de la fond urmând aceeași soluție după capetele principale de a căror soluție depinde conform art. 274 din Codul de procedură civilă.

În raport cu această situație de drept, *cererea recurentului-reclamant de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o serie de întrebări preliminare, atașată recursului la data*

de 19.10.2010, nefiind formulată într-un cadru procesual care să permită dezlegarea unor probleme pe fondul lor de către instanța națională, singurul caz în care în concret întrebările înscrise de recurent (cu privire la compatibilitatea sau incompatibilitatea Legii nr. 329/2009, cu Directiva 2000/78, cu art. 15 și 17 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, cu art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la C.E.D.O., cu art. 157 din T.F.U.E., cu art. 3 alin. 1 lit. c și art. 4 din Directiva 76/207/CE modificată prin Directiva 2002/73/CE, cu art. 4 din Directiva 2002/73/CE, cu spiritul acestor directive, și cu privire la interpretarea ca fiind sau nu în concurență a dreptului la muncă și dreptului la pensie pe baza dispozițiilor acestor acte internaționale obligatorii pentru stat și la respectarea principiilor generale de drept printre care și cel al securității juridice în privința acestor două drepturi și a cumulului lor, precum și dacă ar impune dreptul Uniunii Europene o obligație care să justifice o reducere retroactivă

a avantajelor al căror beneficiar ar fi recurentul, ca pensionar militar, și dacă este statul român obligat să repare prejudiciul cauzat prin legiuitor acestuia în calitate de cadru militar trecut în rezervă cu drept de pensie, prin suspendarea plății pensiei pe perioada cât a lucrat într-o instituție bugetară) ar fi putut fi analizate ca având legătură cu obiectul dedus judecății (într-o acțiune în realizare ca spre exemplu într-un proces de contestare, a unei decizii de suspendare a pensiei din cauza cumulului sau unei decizii de încetare a contractului individual de muncă din cauza cumulului, și de restituire a unor sume bănești), ci fiind formulată într-o acțiune în constatare ce nu îndeplinește condițiile art. 111 din Codul de procedură civilă, care reglementează acțiunile în constatare, a fost respinsă ca rămasă fără obiect, deoarece un asemenea incident procedural - sesizarea CJUE cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare - nu s-ar putea realiza decât într-un proces național legal demarat.